

LETO XXII. Štev. 149

GLAVNI IN ODGOVORNI
UREDNIK
IVAN SINKOVEC
UREJA UREDNIŠKI ODBORList izhaja vsak dan razen
petka - Cena 10 dinarjev

Ljudska PRAVICA

LJUDSKA PRAVICA
USTANOVljena 1. OKTOBRA
1954 - MED NARODNOOSVO-
BODILNO BOJBO JE IZHA-
JALA KOT 16-DNEVNIK IN
TEDNIK OD OSVOBODITVE
DO 1. JUL. 1955 KOT DNEV-
NIK. NATO PA KOT TEDNIK
- OD 1. JUNJA 1956 IZHAJA
V REDAKCIJSKI POVEZANO-
STI Z »BORBO«.

NAŠI DRŽAVNIKI NA OBISKU V ROMUNIJU

V CENTRU ROMUNSKJE INDUSTRIJE NAFTE

Bukarešta, 25. junija (Tanjug). Predsednik Tito in ostali člani jugoslovanske vladne delegacije so danes obiskali veliko romunsko petrolejsko središče Ploesti, kjer so si malone štiri ure ogledovali velike rafinerije, tovarno petrolejske opreme in del naftosnih polj. Ko so se vračali v Budimpešto, so se ustavili v Snagovu, kjer so jim priredili kosilo.

Proti večeru so se jugoslovanski in romunski državniki vrnili v Bukarešto.

Petrolejski delavci in ostalo prebivalstvo Ploestija so davi pri- srčno in prijateljsko sprejeli pred- sednika Tita, podpredsednika Kardelja in ostale člane jugoslo- vanske delegacije. Povsod, kamor so predsednik Tito in drugi jugo- slovanski voditelji prišli med obiskom v tem mestu, so delavci, nameščenci, mladina in pionirji ure in ure potrpežljivo čakali na- je in izpričali nenavadno veliko radost, ko so videli v svoji sredi- predsednika sosednje Jugoslavije. Jugoslovanski gostje so se živo zanimali za ta največji center ro- munске petrolejske industrije, za življenje delavcev in njihove uspehe. Zavoljo tega je pred- sednik Tito ostal v Ploestiju malone cele štiri ure namesto dveh, kot je določal program.

Na poti v Ploesti

Točno ob desetih se je pred- sednik Tito odpeljal s prvim se- kretarjem romunske delavske par- tije Gheorghiu Dejcem v odprtem avtomobilu iz svoje rezidence proti Ploestiju, z njim pa so bili tudi vsi člani jugoslovanske de- legacije. Iznem romunskih pred- stavnikov so bili v njihovi družbi predsednik vlade Chivu Stoica, podpredsednik Petru Borila, z- uhanji minister Gligore Protescu in minister za petrolejsko industrijo Ion Dumitru. Vzdolž blizu 60 km dolge poti, ki drži skozi manjša in večja naselja, je predsednika Tita pozdravljalo na tisoče ljudi. Na 40. kilometru, na kraju, kjer je meja med bukareštansko in ploestijsko oblastjo, je bila prire- tena majhna svečanost. Avtomo- bilska kolona se je ustavila in k

predsedniku Titu so stopili pred- sednik oblastnega ljudskega sveta Dumitru Balalija in sekretar par- tijskega komiteja Gheorghie Stan, ki sta ga tople pozdravila in iz- razila veselje spriču njegovega obiska.

Predsednikov avtomobil je v hipu obdala množica ljudi, ki so s ploskanjem pozdravili Titove besede, s katerimi se je zahvalil prebivalcem te oblasti za tako prijateljski sprejem. Predsedniku Titu so zatem postregli s kruhom in soljo, pionirji in pionirke pa so mu zavezali okrog vratu rdečo ruto. Takšne rute so prejeli tudi vsi člani njegovega spremstva.

Enako prišrčni sprejemi so bili tudi v vaseh Rominești, Barkanești in Tatarani.

V Ploestiju, mestu ob vzhodni Karpatov je bilo srečanje prebiva- lcev z jugoslovanskimi gosti res prišrčno. Godba ob vhodu v me- sto je igrala koračnice, prišli so tudi pionirji s trobentami in bobni, prebivalci Ploestija pa so v nepretrganem špalirju vzdolž vse glavne ulice tega delavskega mesta vzklikali Titu in Jugosla- viji ter odprti avtomobil zasuli s cvetjem.

Med črpalnimi stolpi

Predsednik Tito se je peljal skozi Ploesti do bližnje vasi Bol- dești, kjer je na naftnih poljih zraslo na stotine in stotine stol- pov. Tu mu je želel dobrodošlico glavni inženir Andrej Nikov, predsednik Titu pa se mu je z nekaj besedami zahvalil za po- zdrav. Glavni inženir je potem povedel jugoslovanske goste k enem izmed stolpov in jim po-

jasnil njegovo delovanje. Zatem so krenili k drugemu stolpu, ka- terega cevi bodo vsak čas do- segle globino blizu 3000 m in pro- drle do nafte.

Predsednik Tito je zatem obis- kal tovarno opreme za industrijo motorjev »1. maja«. Ob vhodu v tovarno je goste pozdravil direk- tor Lucian Todorescu. Predsednik Tito je odgovoril na pozdrav, potem pa si je ogledal tovarno, v kateri dela zdaj nad 6500 de- lavcev. Tovarna krije vse domače potrebe po opremi za kovinsko industrijo, razen tega pa to opre- mo izvažata tudi v tujino. V vseh oddelkih, ki jih je Tito obiskal, se je zanimal za delo posameznih strojev.

V rafineriji nafte

Pred odhodom je direktor To- dorescu predsedniku Titu podaril model petrolejskega vrtnega stolpa.

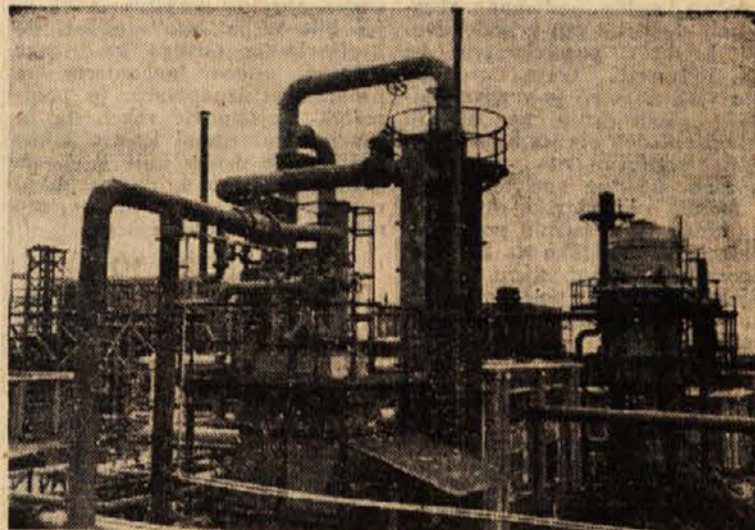
Državniki so po prišrčnem slovesu krenili v eno izmed naftnih rafinerij, da bi se sezna- nili z njenim delovanjem. Pred številnimi delavci, ki so prihod gostov pozdravili z dolgotrajnim ploskanjem in vzklikanjem pri- jateljstvu med Romunijo in Ju- goslavijo, je predsednika Tita pozdravil direktor tovarne Ma- neo Janescu.

V oddelkih rafinerije, od ka- terih so nekateri popolnoma avto- matizirani, so se gostje mudili več ko pol ure. Na vsakem de- lovnem mestu so delavci izražali zadovoljstvo, ker je prišel med- nje predsednik Tito, zatem pa je večina njih zapustila svoje ode- lke in se pridružila spredu, ki

je pospremil predsednika Tita k izhodu.

Ob slovesu je direktor tovar- ne Janescu podaril predsedniku Titu zbirko vzorcev njihove pro- izvodnje, kakor tudi model ene izmed naprav rafinerije. Nato so predsednik Tito in ostali člani njegovega spremstva zapustili Ploesti in se vrnili proti Buka- rešti.

Med potjo proti Bukarešti so se jugoslovanski in romunski dr- žavniki ustavili v turističnem kraju Snagovu, kjer je bilo in- timno kosilo. Potem so se vrnili v Bukarešto.

Naprave v rafineriji nafte štev. 1 v Ploestiju

Z ZASEDANJA ZVEZNE LJUDSKE SKUPŠČINE

Pet zakonskih osnutkov

na dnevnem redu sedanjega zasedanja

Beograd, 25. jun. (Tanjug). Oba domova Zvezne ljudske skupščine sta imela danes dopoldne krajši seji, na katerih sta določila dnevni red svojega sedanjega zasedanja, ki obsega pet zakonskih osnutkov in več drugih predmetov.

Na tem zasedanju, zadnjem pred odhodom na poletni odmor, bosta imela Zvezni svet in Zbor proizvajalcev skupno sejo, na ka- teri bo predstavnik Zveznega iz- vršnega sveta poročal o razvoju našega gospodarstva v prvih štirih mesecih t. l.

Na dopoldanski seji je Zvezni svet vključil v dnevni red 13 točk, od katerih so najvažnejše obrav- navanje zakonskega osnutka o proglasitvi 4. julija - Dneva borcev za praznik vstaje jugo-

slovanskih narodov, osnutek za- kona o upravnih šolah, osnutek zakona o časopisnih podjetjih in ustanovah, osnutek zakona o or- ganih notranjih zadev in osnu- tek zakona o dopolnitvi člena 12 zakona o odlikovanjih.

V Zboru proizvajalcev je na dnevnem redu samo zakonski osnutek o časopisnih podjetjih in ustanovah.

Oba domova Zvezne ljudske skupščine bosta na ločenih se- jah razpravljala o potrditvi uredb

Zveznega izvršnega sveta, o po- trditvi statuta Jugoslovanske zbornice za izboljšanje gospodar- skih in trgovinskih odnosov z Etiopijo in o potrditvi sprememb in dopolnitev v statutih Zvezne zunanjetrgovinske zbornice in Zveze kmetijskih zbornic Ju- goslavije.

Na današnji seji je Zvezni svet potrdil mandat ljudskega poslanca Staniše Uroševića, spre- jel pa je tudi predlog Ljudske skupščine Slovenije, naj bi za poslanca Zveznega sveta izvolili Franca Popita namesto Nika Si- liha, ki je odstopil. Niko Silih je bil izvoljen za ljudskega po- slanca Zveznega sveta Zvezne ljudske skupščine kot eden izmed poslancev, ki ga voli republiška skupščina v Zvezno skupščino.

Zvezni svet je popoldne nade- ljeval delo ob petih. Brez razpra- ve je sprejel zakon o proglasitvi 4. julija za praznik vstaje ju- goslovanskih narodov. Nato je Svet, potem ko je poslušal poročilo pristojnih odborov, sprejel zakon o dopolnitvi čl. 12 zakona o odli- kovanjih. Na podlagi te dopolnit- ve je moč Red narodnega heroja v izjemnih primerih podeliti tudi družbenim organizacijam.

Zatem je Zvezni svet sprejel zakon o upravnih šolah. V raz- pravo o tem zakonskem osnutku je posegel tudi sekretar Zveznega izvršnega sveta Veljko Zeković.

Na popoldanski seji je Zvezni svet sprejel tudi zakon o časopis- nih podjetjih in ustanovah. Razen tega je sprejel odlok o potrditvi uredb Zveznega izvršnega sveta, potrdil obvezno tolmačenje člena 25 splošnega zakona o univer- zab, s katerim je urejen status uslužbencev na fakultetah, dalje je potrdil statut Jugoslovanske zbornice za gospodarske odnose z Etiopijo in spremembe ter dopol- nitve v statutih Zvezne zunanje- trgovinske zbornice in Zveze kmetijskih zbornic Jugoslavije.

Zvezni svet bo imel naslednjo sejo jutri ob devetih. Na dnevnem redu bo zakon o organih notra- njih zadev in dopolnilne volitve v odbora za zunanje zadeve in za prosveto.

Iveković pri Adenauerju

Bonn, 25. junija (Tanjug). - Jugoslovanski veleposlanik v Bonnu dr. Mladen Iveković, ki bo kmalu zapustil Zahodno Nemčijo, je bil danes na poslovilnem obis- ku pri kanclerju Adenauerju. Pri tem je prišlo tudi do razgovora o prečih političnih vprašanjih.

Martinova misija v Londonu

v zvezi z razširjenjem atlantskega sodelovanja in vatikanski zakulisni politični interesi

Rim, 25. jun. (Tanjug). Spričo današnjih razgovorov med itali- janskim zunanjim ministrom Mar- tinom in angleškim ministrom Selwynom Lloydom v rimskih vladnih krogih poudarjajo, da se ti razgovori nanašajo bolj na vprašanje dežel Atlantske zveze kakor na stike med obema deže- lama. Sodeč po teh informacijah je Martino odpoval v London predvsem kot član atlantskega »Odbora treh«, katerega naloga je proučiti možnosti razširitve atlantskega sodelovanja na gospo- darsko in politično področje. V tem smislu je Martino z angle- škim zunanjim ministrom obrav- naval predvsem trenja med atlantskimi deželami glede Bliž- njega vzhoda in Cipra, ki so po mnenju italijanskega ministra povzročila predvsem znaten odmik

Grčije od atlantskih pozicij ter spor med njo in Turčijo.

Razširitev atlantskega sode- lovanja in okrepitev atlantske soli- darnosti po italijanskem mnenju nista možni, ne da bi pravilno uredili ciprsko vprašanje in iz- gladili spore med Grčijo, Veliko Britanijo in Turčijo. Martino je med razgovori proučil možnost takšne ureditve. Razen tega se je zanimal za gledišča angleške vlade o razširitvi atlantskega sode- lovanja na gospodarsko in poli- tično področje.

V rimskih vladnih krogih po- neuphehu nedavnega sestanka zu- nanjih ministrov Atlantske zveze v Parizu nimajo mnogo upanja glede možnosti, da bi hitreje rea- lizirali določbe 2. člena Atlantskega pakta o gospodarskem in političnem sodelovanju. Po itali-

janskem mnenju bi zahodnoev- ropške vlade, zlasti francoska in angleška, rade počakale na raz- voj mednarodnega položaja, pre- den bi se odločile za ukrepe, ki bi utegnili kompromitirati neka- tere širše mednarodne akcije in poudariti blokvske razlike na svetu.

Italijanska vlada pa je skle- nila vztrajati na okrepitvi atlantskega sodelovanja in na njegovi razširitvi zlasti na gospodarsko področje, ker meni, da bi utegnlo pomanjkanje takšnega sode- lovanja ogroziti trdnost bloka zahod- nih držav. V bistvu zagovarjajo to mnenje predstavniki vatican- skega državnega tajništva. V rim- ski kuriji namreč sodijo, da bi utegnla biti solidarnost Zahoda ogrožena, če ne bi prišlo do poli- tičnega in gospodarskega sode- lovanja med atlantskimi deželami, in da bi utegnlo to povzročiti no- tranje tokove v posameznih de- želah, nasprotujoče glediščem Ka- toliške cerkve. V okviru atlantskega gospodarskega sodelovanja bi lahko »uredili mnogo socialnih in gospodarskih vprašanj zahod- noevropskih dežel, kar bi imelo po mnenju Vatikana za posledico zmanjšanje vpliva levičarskih strank v teh deželah. Vse kaže, da bo rimska kurija celo z urad- no pobudo pozvala zahodnoev- ropške dežele, naj okrepe svoje atlantsko sodelovanje in zavrnejo predloge, sloneče na sodelovanju izven blokvskih atlantskih okvirov.

D. Jakšič.

Šepilov v Bejrutu

Damask, 25. jun. (AFP). Danes so bili v sirskelem zunanem mi- nistrstvu razgovori sirske in so- vjetske predstavniki. Po kon- ferenci je sirske ministar za gospodarstvo Kalas obvestil novi- narje, da je s sovjetskim mini-стром Šepilovom govoril o perečih gospodarskih vprašanjih. Ob tej priložnosti so razpravljali tudi o sirskele gospodarskih načrtih in o možnostih za razširitev trgovin- skega in gospodarskega sporazu- ma, sklenjenega med Sirijo in SZ. Nocoj bo v Moskvi in Dama- sku objavljeno skupno poročilo o sirskele-sovjetskih razgovorih.

Sovjetski zunanji ministar Šepilov je nocoj z letalom odpoval iz Damaska in je prispel v Bejrut.

Iranski šah v Moskvi

Pariz, 25. jun. (AFP). Iranski šah je danes prispel iz Teherana prek Bakuja v Moskvo. Pripeljalo ga je posebno sovjetsko letalo. S svojim spremstvom se bo mudil v SZ 15 dni. Razen Moskve bo ob- iskal še Taškent, Samarkand, Ki-jev in Leningrad.

NASEROV USPEH

Na referendumu je bila domala soglasno potrjena nova ustava, Naser pa izvoljen za predsednika republike

Kairo, 25. jun. (AFP - AP). Po izidih, objavljenih kmalu po polnoči, je ministrski predsednik Naser dobil v 156 izmed skupno 197 volilnih okrajev 4.506.000 glasov, medtem ko je za novo ustavo glasovalo nad 4.425.000 Egipčanov.

Ceprav še niso znani končni volilni izidi, je že zdaj jasno, da so v deželi domala soglasno gla- sovali za novo ustavo in za pred- sednika Naseru.

Pričakujejo, da bo vlada od- stopila, brž ko bodo objavljeni končni volilni izidi. »Al Ahram« pravi, da bo predsednik Naser za- hteval od sedanje vlade, naj opravi posle do izvolitve no- vega parlamenta oktobra letos. Prav tako pričakujejo, da bo predsednik Naser danes razpustil revolucionarni svet.

Ceprav uradnih podatkov o izidu referenduma še niso uradno

Cestitka predsednika Tita

Beograd, 25. jun. (Tanjug). - Predsednik republike je poslal danes prvemu predsedniku egipt- ske republike Gamalu Abdelu Naseru brzojavko, v kateri mu je prišrčno čestital k izvolitvi za predsednika. Brzojavka se glasi: »Spoštovani gospod predse- dnik, prosim Vas, da sprejmete od Jugoslovanske vlade in od mene najprišrčnejše čestitke ob Vaši iz- volitvi za predsednika egiptске republike. V tej izvolitvi vidijo naši narodi potrditev poti v smeri izgradnje boljše bodočnosti, ki jo je Egipt ubral pod Vašim vod- stvom. kakor tudi odločenost egiptskega naroda, da bo nade- ljeval napore za vsestranski raz- voj, v dobro egiptskega naroda in svetovnega miru. Josip Broz Tito.«

VREMENSKA NAPOVED

za torek, 26. junija
Menjajoče oblačno, vmes nekaj manjših krajevnih padavin. Tempe- ratura ponoči med 8 in 14, čez dan do 24 stopinj C.

objavili, so danes velike množice na kairskih ulicah manifestirale za Gamala Abdela Naseru. Člani sindikatov, številne skupine čast- nikov, nameščencev in drugih so vzklikale Naseru.

Po uradni objavi izidov bo novoizvoljeni predsednik repub- like v spremstvu članov Revolu- cionarnega sveta odšel v kairski oficirski klub, kjer bodo člani Sveta slovesno odlikovani za za- sluge v revoluciji.

Pred dvema letoma je usta- novila v okviru svojega uprave- nega sveta ožji odbor, ki naj bi ugotovil možnosti 40-urnega dela na teden spriču naglega razvoja tehnike in znanosti ter povečanja produktivnosti dela. Danes spre- jeta resolucija pomeni dejansko spodbujanje ožjega odbora, naj pospeši delo s pripombo, da pri- čakuje Mednarodna organizacija dela pozitivne rezultate. O poročilu ožjega odbora bodo razpra- vljali na prihodnjem 40. zaseda- nju Mednarodne konference de- la, ki bo 1957.

Današnja resolucija je, kakor pravijo njeni avtorji sami, zelo skromna. Dejansko gre za protu- čenje nasproti načrtu sovjetske in češkoslovaške resolucije, v ka- terih je bila izražena zahteva po neposredni uvedbi 40-urnega dela na teden.

Resolucija, ki jo je danes iz-

glasovala Mednarodna konfere- ca dela, naj bi omogočila njen soglasen sprejem, kakor se je podobno zgodilo že 1954. Toda vzlic temu je skupina delodajal- cev letos zelo strnjeno glasovala proti, sodeč, da je treba skraj- šanje delovnega časa obravnavati v nacionalnih okvirih, ne pa v mednarodnem. Predstavniki svi- carskih delavcev je k temu pripomnil, da so delodajalci, kadar- koli je doslej v posameznih de- želah prišlo do poskusov, da bi delovni čas skrajšali, vedno po- udarjali, da je to problem, ki ga je treba urediti predvsem v med- narodni osnovi. Pri tem so na- vajali, da bi bila dežela, ki bi enostransko skrajšala delovni čas, na svetovnem trgu v neugodnej-šem položaju glede na dežele, ki tega ne bi storile.

Veliko pozornost delegatov je vzbudila tudi resolucija o druž- benih in gospodarskih posledicah avtomatizacije. Ta resolucija terja vrsto ukrepov v nacional- nem in mednarodnem okviru, s katerimi bi odstranili škodli- ve družbene posledice avtomati- zacije, hkrati pa omogočili, da bi se čim širše uveljavila.

D. Jakšič.

Šepilov v Bejrutu

Iranski šah v Moskvi

RAZGOVOR PREDSEDNIKA ZVEZNE INDUSTRIJSKE ZBORNICE TODORA VUJASINOVICA Z UREDNIKOM TANJUGA

KAKO GLEDA INDUSTRIJA NA KREDITIRANJE

Beograd, 25. junija (Tanjug). — Predsednik Zvezne industrijske zbornice Todor Vujasinović je v razgovoru z urednikom Tanjuga pojasnil gledišče Zvezne industrijske zbornice in svoje osebno o nekaterih vprašanih kratkoročnega kreditiranja v industrijskih podjetjih.

Rekel je, da je Narodna banka, ko je letos uvedla posebne namembne kredite, vedno umbrala bolj elastično pot k podeljevanju kreditov gospodarstvu, pa tudi industriji. Trajna ureditev tega vprašanja pa je v novem sistemu kreditiranja na načelih stalnih skladov obratnih sredstev, danih organizacijam v stalno uporabo. Kredite nad ta znesek bi morale gospodarske organizacije dobivati po načelu poslovnih stikov z banko, tako da bi jih z neposrednim planiranjem vzpodbujali, da bi s pospeševanjem denarnega obtoka zmanjšale kredite.

KREDITIRANJE IN KONJUNKTURA

»Ali teže industrijski proizvajalci v svojih zahtevah za tem, da bi z uporabo pretranih kreditov obdržali umetno konjunkturo, v kateri brez večjih naporov prodajo tudi slabše blago?« se je glasilo naslednje vprašanje.

»Ni izključeno, da se v zahtevah posameznih podjetij po naknadnih kreditih dogaja tudi to,« je odgovoril predsednik Vujasinović. »Kolikor pa bi višino kredita vsakemu podjetju določali z objektivno analizo dejanskih potreb, kar naj bi storile strokovne komisije, bi imeli Narodna banka ali ustrezna poslovna banka, če bi se odločili za sistem poslovnih bank, mnogo več možnosti, da bi takšne težje temeljito zatrli. Poslovni stiki med banko in industrijskim podjetjem bi se pri tej alternativni omejitvi na zelo ozko področje kratkoročnega kreditiranja dodatnih kreditov, to se pravi izrednih, nadnormalnih, sezonskih in podobnih potreb podjetij po kreditih. Zahteve podjetij po takšnih kreditih bi lahko banke presodile mnogo učinkoviteje tembolj, ker bi imele na razpolago tudi čvrste kriterije, po katerih se določajo skladi obratnih sredstev ustreznih podjetij.«

Potem ko je opozoril na to, da so sedanji namembni krediti tudi nujen popravek negativnih učinkov.

Posvetovanje o živinoreji

Včeraj se je sestel odbor za živinorejo pri Glavni zadrudni zvezi Slovenije. Razpravljali so o delu in nalogah za napredok živinoreje v okviru predvidenih zadrudnih poslovnih zvez, o rezultatih kontrole proizvodnosti v letu 1955 in o nalogah za izboljšanje kontrole proizvodnosti ter rodovniške službe, o umetnem osemenjevanju ter o cenah mleka in klavne živine. Posvetovanja se je udeležil tudi predsednik Glavnega zadrudnega zveza in član Izvršnega sveta LRS Jože Ingolič.

S SEJE PREDSEDSTVA STALNE KONFERENCE MEST

Za uresničevanje sklepov v zvezi s stanovanjsko problematiko

Beograd, 25. jun. (Tanjug). — Predsedstvo Stalne konference mest Jugoslavije je na današnji seji pozvalo ljudske odbore 33 manjših mest, v glavnem industrijskih središč, naj se včlanijo v to organizacijo.

Obnavljajoč skupino zakonskih osnutkov, ki se tičejo stanovanjske problematike in osnutke zakona o ekspropriaciji zemljišč za stanovanjsko izgradnjo, kakor tudi gnotno in finančno stanje mest na splošno, je predsedstvo sklenilo seznaniti s temi problemi Zvezni izvršni svet. Ker zavlačuje sprejem zakonov, s katerimi bi bilo treba urediti mnoga vprašanja s področja stanovanjskih odnosov, posebno še sprejem zakona o ekspropriaciji zemljišč za stanovanjsko izgradnjo, trpi skupnost gnotno škodo. Posebej so sklenili, da bo odbor Stalne konference, ki se ukvarja z gospodarsko materialnimi vprašanji, sestavil elaborat o stanju komunalnih služb po mestih in sistemu, po katerem le-te poslujejo, in da bo sestavil elaborat o gnotnem položaju šol po mestih.

Kar zadeva uveljavljanje sklepov ljubljanskega posvetovanja o stanovanjski izgradnji in stanovanjih, je bilo poudarjeno, da bi bilo treba ustanoviti stalni koordinacijski odbor, v katerem bi bili predstavniki vseh organizacij, ki so pripravile to posvetovanje, kakor tudi predstavnik Zveznega izvršnega sveta. Odbor bi skrbel za uresničevanje sklepov v zvezi s stanovanjsko problematiko. Hkrati bi odbor Stalne konference za stanovanjska vprašanja proučeval tiste probleme stanovanjske izgradnje, na ureditvi

kov sedanjega sistema, po katerem se določa višina kredita za stalna obratna sredstva in da bi jih bilo treba zato obdržati do uveljavljenja novega kreditnega sistema, njihov mehanizem pa proučiti in izpopolniti, je predsednik Vujasinović rekel, da bi posebni namembni krediti lahko našli svoje mesto tudi v novem kreditnem sistemu, da pa je to vprašanje, o katerem ne moremo reči zdaj nič določnejšega.

POTREBNI SO SREDNJEROCNI KREDITI

»Po kateri vrsti kredita čuti industrija največjo potrebo?« »Na to vprašanje je težko odgovoriti tako, da bi zadovoljili vso industrijo. S pridržkom te ugotovitve pa se mi zdi, da lahko rečemo, da čuti industrija največjo potrebo po srednjeročnih kreditih, s katerimi bi financirala izdelovanje prototipov, izdelovanje ali nakup orodja, potrebne za izdelovanje novih izdelkov in druge podobne izdatke, ki jih imajo industrijska podjetja, preden začne serijsko izdelovati nove izdelke. Industrijska zbornica proučuje vprašanje srednjeročnih kreditov kot povsem nove kategorije v našem kreditnem sistemu in bo kmalu pripravila o tem svoj poseben predlog.

Kar se tiče predloga glede uvedbe poslovnih kratkoročnih in hitrih kreditov za dovršitev določenih nerentabilnih del, menim, da bi bila vključitev takšnih kreditov v naš kreditni sistem zelo koristna.

ELABORATI ZA REKONSTRUKCIJO IN KREDITIRANJE

»Zvedeli smo, da so podjetja prepoznala izdelala elaborate za rekonstrukcijo in racionalizacijo, elaborati pa so pogoj, da dobe kredite za ta namen. Kako je s to zadevo?«

»Stanje fizične sposobnosti strojev, opreme in ostalih naprav je zlasti v predelovalni industriji takšno, da bistveno zmanjšuje možnost rentabilne proizvodnje in njeno pospeševanje. Zvezna industrijska zbornica je določila kot eno najvažnejših nalog, da je treba sestaviti ustrezne programe rekonstrukcije predelovalne industrije, da bi v že obratujočih podjetjih znatno povečali proizvodnjo blaga za osebno potrošnjo, kakor tudi proizvodnjo potrošnih dobrin. Za večino predelovalnih panog so v okviru strokovnih združenj sestavljeni program rekonstrukcije, ki naj bi bila podlaga za splošno politiko teh panog ali skupine proizvajalcev za tekoče in za prihodnja leta. Med programi rekonstrukcije so tudi takšni, ki zahtevajo večje in daljše investicije, pa tudi takšni, ki

bi povečali neuravnoteženost v naši devizni bilanci.

Na podlagi sestavljenih programov rekonstrukcij v posameznih panogah ter v zvezi z danimi napotki Narodne banke pripravljajo posamezna podjetja svoje individualne elaborate za rekonstrukcijo z upoštevanjem maksimalne možnosti financiranja iz lastnih sredstev in sredstev komun. Kakovost izdelave teh elaboratov s celotno gospodarsko obrazložitvijo zahteva več mesecev dela, kar je odvisno od posameznih zamotanih proizvodnih procesov. Zato je treba računati s tem, da bodo prihajali individualni elaborati z zahtevami po kreditiranju v Narodno banko postopoma.

ZALOGE UMETNIH GNOJIL

»Ali drži, da nekatera podjetja omejujejo proizvodnjo, ker se zadovoljujejo z dobičkom, ki je dosegel določeno raven?«

»Znatno povečanje zalog raznih izdelkov v prvi polovici letošnjega leta je značilno za industrijska podjetja, ki izdelujejo opremo in potrebščine za investicijsko potrošnjo. Ker so komune prepoznale sprejelo družbene plane, ni bilo moč pravočasno izkoristiti investicijske kredite. Tako je nastal v nekaterih podjetjih strojne industrije, ki izdelujejo gradbeno stroje, zastoj v prodaji. Tudi v industriji cementa se je zmanjšala proizvodnja, ker je nastal zastoj v prodaji. V industriji umetnih gnojil sta dve tovarni ustavili proizvodnjo spriču velikih zalog superfosfata, ki ga trgovsko omrežje in neposredni potrošniki v tako imenovani smrtvi sezoni ne kupujejo. Ti dve tovarni sta sklenili pogodbe o prodaji in brž ko bosta prodali zaloge, se bo proizvodnja normalno nadaljevala. V tem primeru je težava samo v pomanjkanju skladišč za letošnje povečano proizvodnjo umetnih gnojil. Zmanjšanje in prekinitev proizvodnje povzročata industriji veliko finančno škodo in zato ne moremo govoriti o tem, da bi bile posamezne tovarne dovoljene z dobičkom na ravni, ki so si jo same izbrale.«

Velik uspeh ljubljanske Opere v Holandiji

Ljubljana, 25. jun. Po brzozavnem sporočilu iz Holandije je dosegla ljubljanska Opera na tamkajšnjem festivalu velik uspeh z opero »Zaljubljen v tri oranže« Sergeja Prokofjeva. Ljubljanska Opera je nastopila 17. junija v Haagu, 19. junija v Utrechtu, 21. v Rotterdamu, 23. in 24. junija pa v Amsterdamu.

V Amsterdamu je bil ljubljanski operni ansambel sprejet s frenetičnimi aplavzi. Kritike v tamkajšnjih listih se izražajo o kvaliteti izvedbe v samih superlativih in primerjajo ljubljanski ansambel z ansambli »Porgy in Bess«. Po istem sporočilu obetajo tudi Francozi ljubljanski Operi uspeh v Parizu, kjer bo naša Opera z istim delom nastopila 27. in 29. junija v Veliki operi.

Podpredsednik Čolaković sprejel direktorja agencije Reuter

Podpredsednik Zveznega izvršnega sveta Rodoljub Čolaković je sprejel včeraj dopoldne direktorja britanske agencije Reuter sira Christophera Chancellera, ki ga je spremljal beograjski dopisnik Reuterja g. John Earle.

Direktor Reuterja je prispeel v Beograd 23. junija in bo ostal v naši državi do 27. junija.

Prof. Josip Plemelj povabljen na kongres matematikov pri Akademiji znanosti ZSSR

Akademija znanosti ZSSR je z osebnim telegramom in pismom povabila profesorja dr. Josipa Plemelja na III. kongres matematikov, ki bo te dni v Moskvi. Kongres se je začel včeraj in bo trajal do 5. julija. Vabilo profesorju Plemelju pomeni priznanje za njegovo plodno in pomembno delo na področju matematične znanosti. Žal se zaradi zdravstvenega stanja prof. dr. Josip Plemelj kongresa ni mogel udeležiti.

Sestanek Izvršnega odbora Rdečega križa

Sestanek Izvršnega odbora Centralnega odbora Jugoslovanskega rdečega križa bo 23. junija. Na dnevnem redu bodo problemi nadaljnega dela z vaško in delavsko žensko mladino, poročilo o sestanku Rdečega križa, ki je bil maja 1956, v Zenevi in priprave na XIX. mednarodno konferenco RK, ki bo v New Delhiju.

Več elektrike - manj premoga v maju

Nekaj podatkov iz statistike o industrijski proizvodnji Slovenije v minulem mesecu

Po najnovjših statističnih podatkih se je naša industrijska proizvodnja v preteklem mesecu nekoliko dvignila in je tudi presegla lansko proizvodnjo v istem mesecu, v zvezem merilu za okrog 8 %, v sami Sloveniji pa za 3 %.

Po vključitvi novih kapacitet in ob zelo ugodnem stanju voda so elektrarne v Sloveniji v maju zabeležile rekordno proizvodnjo električne energije. V tem mesecu so namreč dale 176 milijonov kilovatinih ur električne energije, to je za skoraj 26 % več kakor lani v istem mesecu, ko je bila dosežena največja lanska mesečna proizvodnja. V preteklem mesecu je bila celotna proizvodnja električne energije skoraj še enkrat večja kakor v februarju, ko je dosegla komaj 93 milijonov kWh, medtem ko se je v maju dvignila na 120, v aprilu pa na 148 milijonov kWh. Samo hidroelektrarne so v maju dale 151 milijonov kWh, termoelektrarne pa 25 milijonov, pri čemer pa ni všteta proizvodnja nove elektrarne v Sošanju v poskusnem obratovanju.

Manj ugodno pa se je v preteklem mesecu razvijala proizvodnja premoga. V slovenskih premogovnikih so nakopali le 268.000 ton premoga, (v aprilu 295.000 in v marcu celo 323.000 ton), kar je za skoraj 7 % manj kakor lani v istem mesecu. Naj-

bolj je nazadovala proizvodnja lignita, namreč od 102.100 ton v aprilu na 80.700 ton v maju, kar pojasnjujejo z montažo in poskusnim obratovanjem novih izvoznih naprav in separacije v Velenju. Tudi proizvodnja rjavega premoga je bila nekoliko manjša kakor lani v maju oziroma v prejšnjih mesecih, pri čemer deloma vpliva na proizvodnjo slaba preskrbljenost rudnikov z jamskim lesom. K temu je treba pripomniti, da se proizvodnja v ostalih republikah ugodnejše razvija, saj je celotna jugoslovanska proizvodnja premoga v maju presegala lansko proizvodnjo za 7 %, za prvih pet mesecev pa za okrog 9 %.

Zelezarne v Sloveniji se trudijo nadomestiti primanjkljaj v proizvodnji, ki je nastal v zimskih mesecih zaradi pomanjkanja električne energije. Proizvodnja sivega železa je pretekli mesec dosegla izredni obseg 13.300 ton (v aprilu 11.000 ton). Tudi proizvodnja jekla je večja kakor lani v maju, prav tako proizvodnja pločevine, valjane žice, vlečenih proizvodov in hladnovalja-

Bivši solunski borci iz Francije na obisku v Sloveniji

V Domu JLA jim je priredil sprejem predsednik Glavnega odbora ZB Slovenije Ivan Maček

Včeraj popoldne je prispela s posebnim vlakom v Ljubljano skupina 225 bivših solunskih borcev, članov organizacije »Poilus d'Orient«. Na železniški postaji v Sežani so francoske goste pozdravili v imenu Glavnega odbora ZB Jugoslavije Djuro Podkonjak, v imenu JLA polkovnik Miloš Manojlovič, v imenu bivših solunskih borcev general Zivan Rankovič in v imenu GO ZB Slovenije dr. Franc Hočevar in Franc Kreše-Coban.

Na ljubljanski železniški postaji je solunske veterane pozdravil član GO ZB Slovenije Edo Turnher, v imenu francoskih gostov pa se je zahvalil predsednik organizacije »Poilus d'Orient« g. Charles Jagot. V popoldanskih urah so si ogledali spomenik žrtvam na Urhu, zatem pa jim je predsednik Glavnega odbora ZB Slovenije Ivan Maček pripravil svečan sprejem v Domu JLA.

Sinoči so se gostje odpeljali na Bled, danes dopoldne pa bodo obiskali spomenik francoskim internancem v Podlublju in grobišče talcev v Begunjah, popoldne se bodo vrnil v Ljubljano, kjer bodo položili venec na grobnici narodnih herojev ter si v manjših skupinah ogledali muzej narodnoosvobodilnega boja. V 17 dneh bivanja v Jugoslaviji bodo francoski gostje razen

Ljubljane in Beograda obiskali predvsem kraje v južni Makedoniji, kjer so se borili v prvi svetovni vojni. V tem času bodo odpotovali tudi na dvodnevni obisk v Solun, na povratku pa bodo obiskali nekaj primorskih mest. G

JUGOSLOVANSKA LOTERIJA POROČILO O ZREBANJU SREČK 97. KOLA

Ki je bilo včeraj v Tolminu

Srečke, ki se končujejo s spodaj označenimi števkami	so zadele dobiček dinarjev
0	100.—
159680	800.100.—
252000	70.100.—
451790	100.100.—
481470	500.100.—
4841	20.000.—
302421	70.000.—
398171	300.000.—
401271	100.000.—
2	100.—
219552	100.100.—
287122	70.100.—
298782	70.100.—
339262	70.100.—
592362	100.100.—
616642	600.100.—
620872	70.100.—
691042	70.100.—
03	2.000.—
23	400.—
253	3.000.—
182443	100.000.—
311173	100.000.—
4	100.—
057164	100.100.—
122994	70.100.—
190344	100.100.—
95	1.000.—
255	10.000.—
012225	70.000.—
064855	70.000.—
201585	1.000.000.—
318025	70.000.—
322745	70.000.—
369625	100.000.—
401585	70.000.—
6	100.—
164166	100.100.—
07	700.—
497	5.000.—
9717	50.000.—
347647	70.000.—
653557	400.000.—
8	100.—
064578	100.100.—
087088	100.100.—
274758	100.100.—
319428	200.100.—
419058	100.100.—
470348	70.100.—
689308	100.100.—
99	500.—
1059	30.000.—
219249	100.000.—
264629	70.000.—
291379	70.000.—
380519	70.000.—
408569	100.000.—
488199	70.500.—
580629	100.000.—
590289	70.000.—

Skupno je bilo izžrebanih 387.548 dobitkov in 7 premij s skupni vrednosti 93.800.000.— dinarjev.

Nekaj večjih dobitkov v Sloveniji: 200.000 din srečka 319428 v Mariboru; 100.000 din srečka 451790 v Ljubljani; 100.000 din srečka 369625 v Kranju; 100.000 dinarjev srečka 078088 v Sošanju; 70.000 din srečka 012225 v Crnomlju; 70.000 dinarjev srečka 318025 v Kopru; 70.000 din srečka 291042 v Kranju.

Srečni dobitniki naj svoje srečke predložijo v izplačilo Jugoslovanske loterije, direktorji za LRS v Ljubljani, Beethovnova ulica 10.

S prihodnjim kolom prične veljati novi plan za pama in neparna kola.

● TOLAZILNIK DOBITKOV PO 100 DINARJEV OZIROMA 50 DINARJEV NE BO VEČ!

DNEVNA KRONIKA

Obisk italijanske sindikalne delegacije

V Ljubljano bo 1. julija prispela delegacija italijanske Generalne konfederacije dela, ki se bo v naši državi mudila deset dni kot gost Zveze sindikatov Jugoslavije. V delegaciji so sekretar Generalne konfederacije dela Secondo Pessi in njegov pomočnik Pierro Boni, generalni sekretar Sindikata kmetijskih delavcev Italije Ettore Borghi in tajnik rimske delavske zbornice Krizman.

Prihod ameriškega znanstvenika

Včeraj je prispeel v Beograd na povratku z ZDA s V. svetovne konference za energijo na Dunaju načelnik civilne reaktorске panoge ameriške atomske

energije Ulysses Stabler. Pri nas bo ostal 7 dni in si bo medtem ogledal naše inštitute za jedrske raziskave. Seznanil se bo z našimi znanstvenimi in tehničnimi pridobitvami ter izmenjal misli z jugoslovanskimi znanstveniki na področju jedrske energije.

Štiri nove turistične proge na Jadranu

Začeni s 30. junijem bo Jadranska linijska plovidba uvedla vzdolž naše obale štiri nove turistične proge. Od Reke do Ulcinja in od Reke do Kotora bodo plule štirikrat tedensko ladje, ki bodo krenile iz Reke zjutraj, prispele v Split zvečer, v Dubrovnik naslednje jutro, v Kotor in Ulcinj pa okrog poldneva. Na teh progah bosta pluli motorni potniški ladji »Osijek« in »Maribor«.

»NATO caplja na mestu«

Tednik Ameriške delavske konference za mednarodna vprašanja »New Leader« je objavil članek z zgoraj navedenim naslovom, iz katerega povzemamo naslednje značilne odlomke:

»Petnajst zunanjih ministrov dežel Atlantike zveze (NATO) se je sestalo v Parizu, da bi se odločili o bodoči vlogi njihove zveze. To vprašanje so pustili odprto, in kar je še slabše, niso se ukvarjali ne z minulo ne s sedanjo vlogo Atlantike zveze.

Pr eden so začeli tuhtati o tem, kako naj bi razvili Atlantiko zvezo na podlagi 2. člena njenega pakta v smeri pozitivnejšega političnega, gospodarskega in kulturnega sodelovanja, bi ministri morda lahko poskusili definirati dosedanje funkcije zveze in predložiti, ali je še vedno potrebna in ali se more ali morda dalje razvijati.

Nameste tega so preskočili začetek take analize. Začeli so na sredini in tako z maločim pokazali, da so dosegli kak cilj. Nejasnost je rodila zmedo in zavlačenje.

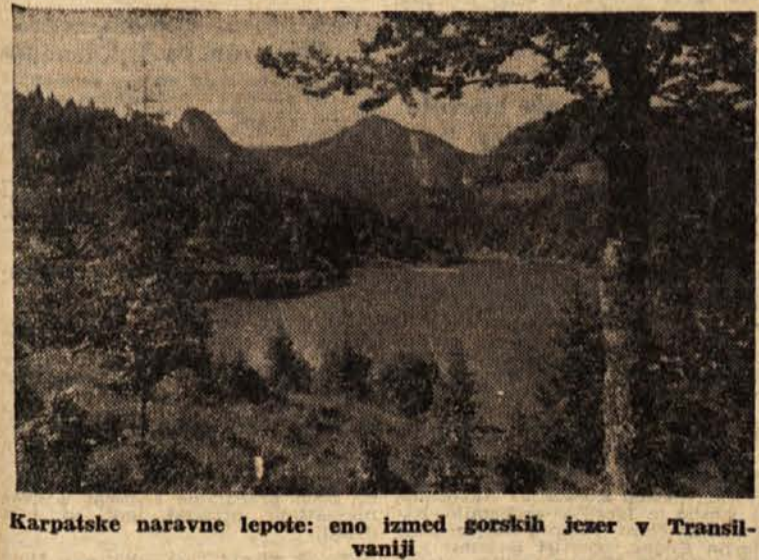
V članku je zatem podana kritična analiza dosedanje vloge in dela Atlantike zveze, njenih uspehov in pomanjkljivosti in njenega sedanjega položaja. Revija pravi dalje:

Toda ali je prvotna funkcija Atlantike zveze še vedno v skladu s stvarnostjo? Ministri so v Parizu sklenili, da mora njena vojaška vloga ostati nespremenjena vzlic popuščanju svetovne napetosti. »Sovjetska vojaška moč še nadalje narašča,« pravi maški komunikar, »in atlantske dežele morajo še nadalje skrbeti predvsem za svojo enotnost in moč.« General Grinther je celo menil, da nevarnost »še nikoli ni bila večja kakor zdaj«.

Toda če Atlantika zveza morda nadaljevati staro pot, ali se lahko razvija? Ministri so domnevali, da je to mogoče, toda potem so se kar hitro izgubili v razglabljanju, kako naj bi to dosegli. Lester Pearson, dolgoletni zagovornik razvoja, je ponavil splošne in nedoločne pozive k večjemu in boljše političnemu sodelovanju. Tudi italijanske ideje so bile nedoločne in so pomenile v glavnem ponavljanje znanih stališč. Nemci niso stavili stvarnih predlogov. Francoze, ki so edini razdelili udeležencem pisne predloge, so v glavnem ignorirali.

Zahteve tržaških socialdemokratov

Trst, 25. junija. — Sinoči je bil v Trstu končan deseti kongres tržaške federacije italijanske socialdemokratske stranke, na katerem so z veliko večino glasov odobrili resolucijo, ki predvideva usmeritev tržaškega občinskega odbora na levo z izključitvijo liberalcev in s sodelovanjem italijanskih socialistov ter gibanja »Unità popolare«. V primeru, da bi prišlo do imenovanja prefekturnega komisarja, bo vodstvo socialdemokratske stranke predlagalo za nove volitve široko socialistično koncentracijo med socialdemokrati, Nennijevimi socialisti ter drugimi socialistimi gibanji na tržaškem področju. Nadaljnje zahteve tržaških socialdemokratov so: ustanovitev proste cone, pokrajinska avtonomija, povečanje trgovine, obramba osnovnih manjšinskih pravic ter konkretni prispevek k politiki koeksistence in mednarodne pomiritve v zvezi s specifičnim položajem Trsta. Tržaški socialdemokrati so zahtevali tudi ratifikacijo londonskega memoranduma.

Karpatške naravne lepote: eno izmed gorskih jezer v Transilvaniji

TRINIDAD IN CIPER

Kako nafta briše zemljepisne razdalje in povzroča zmedo po svetu

(Od našega stalnega dopisnika)

London, junija. Trinidad in Ciper, dve majhni angleški koloniji, loči na tisoče milj suhe zemlje in morja. Prva je v Severnem Atlantiku tik pred obalami Venezuele, druga pa na področju Sredozemskega morja, v bližini bližnjevzhodnih pristanišč. Trinidad je ves v znamenju nafte, Ciper pa romantičen otok vinogradov, gajev južnega sadnega drevja in križarskih stolpov. Obe koloniji pa povzročata zdaj glavobol v Londonu, in sicer koče koncev in isti zadevi. Tu govorijo o trinidadskem problemu, ki je še nov, in o ciprskem, ki je mnogo starejši. V bistvu pa ni ne prvega, ne drugega problema. Gre samo za to, kako bi Velika Britanija ohranila svoje petrolejske vrelce, na drugi strani pa so ameriške družbe, ki jim ti vrelci diše že trideset let.

Do prve svetovne vojne ameriška podjetja bržčas niso pritiskala na angleško nafto. Po vojni pa se je začel proces z Irakom. Skoraj četrtina njegovih sedanjih 33 milijonov ton nafte letno je pod ameriško kontrolo. Potem je prišel na vrsto Kuvajt. Polovico njegove letne proizvodnje petroleja, ki znaša kakih 54 milijonov ton, imajo v rokah Američani. Ko so pozneje angleške petrolejske korporacije v Iranu ugasnile, so stopile na plan ameriške družbe in zdaj tako ali drugače kontrolirajo že 40% abadanske nafte, letno 16 milijonov ton. Potem se je začelo prodiranje v samo Veliko Britanijo in Američani so dobili v Evropi 30% avtomobilskih in bencinskih servisov.

Zdaj pa je na vrsti Trinidad. Pravzaprav niti ne gre samo za njegovo nafto. Družba Trinidad Oil, ki se je hoče polastiti ame-

Znova vprašanje Eisenhowerjeve kandidature

Washington, 25. junija. — Po operaciji predsednika ZDA Eisenhowerja je tisk znova začel vprašanje, ali bo predsednik še naprej vztrajal pri ponovni kandidaturi na bližnjih volitvah. Vprašanje še ni povsem razčiščeno, ker predsednik še ni potrdil in tudi ne demantiral vesti, da bo kandidatura opustil.

Reuter poroča, da sta pravosodni minister Herbert Brownell in senator Bridges sinoči izrazila mnenje, da bo predsednik Eisenhower vztrajal pri svoji odločitvi. Bridges je izjavil, da je v razgovoru s predsednikom dobil vtis, da so njegovi načrti glede kandidature ostali nespremenjeni. Brownell pa je dejal, da bo predsednik pritrdilno odgovoril na to vprašanje na prvem prihodnjem sestanku z novinarji.

Kaj je Pineau opravil v ZDA

Francoski zunanji minister je podrobno razložil gledišča svoje vlade o glavnih mednarodnih problemih

Washington, 25. jun. (Tanjug). Sadovi tridnevnih razgovorov med Fosterom Dullesom in Christianom Pineaujem so pokazali, da je obisk francoskega zunanjega ministra omogočil le-temu podrobno in v celoti razložiti gledišča svoje vlade o glavnih mednarodnih problemih.

Francozi niso želeli nič drugega kot to, kajti zavedali so se, da v volilnem letu Eisenhowerjeva vlada ne more sprejeti daljnosežnih odločitev na zunanje-političnem področju. Zato so zadovoljni s sprejemom v glavnem mestu ZDA, ker jim je bilo omogočeno, da v obdobju globokih premenov v ameriški zunanje-politični orientaciji razložijo na tajnih sestankih in v javnosti svoje nazore ter s tem vplivajo na ameriške činitelje. Tako je ta dežela v zadnjih desetih dneh postala tribuna, na kateri se je bil hud boj med nespravljalivimi zahodnonemškimi pristaši dosedanje politike in teperamentnimi francoskimi govorniki zelo

Francoski zunanji minister Christian Pineau

Francoski zunanji minister Christian Pineau

kočljive usmeritve na gospodarsko in kulturno sodelovanje z vzhodnimi deželami.

»New York Times« je avtoritativno presodil, h kateremu gledišču so se naglne ZDA. »Jasno je bilo,« trdi časnik, »da je bil Adenauerjev nasvet, da mora Zahod ostati nepremičen in biti še nadalje buden, veliko bolj pogodu Dullesu kakor pa Pineaujev poziv k zbliznanju Zahoda z Vzhodom.« Iskreno izpoved francoskega državnika, da daje takšni politiki zblizevanja prednost pred mednarodnim imobilizmom, iz katerega izvirajo nezaupanje, težave in pomanjkanje na svetu, je za zdaj podprl samo ugledni komentator Walter Lippman. »Z gotovostjo je moč predvideti,« piše Lippman, »da bo zahodna zveza dovoljevala čedalje večje nezgode, če bo vodstvo Zahoda — kakor na sestanku Dulles-Adenauer — neprožno, jalovo, nerealistično in polno želja. Zveza se bo zrušila, če jo bodo vodili ljudje, ki mislijo, da je vrlina spremeniti stališče do spremenjenega položaja.«

Američani so tokrat pozorno in z zanimanjem poslušali francoskega zagovornika in se mu niso odločno postavili po robu s svojim drugačnim mnenjem, ko je trdil, da je sodelovanje med Vzhodom in Zahodom postalo stvarnost in da zato Zahod ne more odkloniti sodelovanja na gospodarskem in kulturnem področju. Američani so vzeli na znanje Pineaujev načrt, naj bi 6% celotne ameriške pomoči tujnici dodeljevali prek OZN deželam, ki te pomoči niso prejemale na podlagi dvostranskih ali večstranskih pogodb z ZDA, ter ga brez komentarja izročili strokovnjakom v proučevanje, kar so tu razumeli kot trenutno odklonitev tega načrta.

Uradni ameriški predstavniki so izrazili upanje, da bo alžirsko vprašanje s liberalno in pravično urejenoc. Francozi so si to izjavilo razložili kot podporo v tem smislu, da alžirsko vprašanje ne bo vključeno v dnevni red Varnostnega sveta, hkrati pa so jim dali vedeti, da v Generalni skupščini, kot vse kaže, ne bodo mogli pričakovati podobne podpore.

Izrazito poudarjeno soglasje v uradnem komunikatu glede ureditve problemov oboroževanja in združitve Nemčije smatrajo Francozi za popuščanje ZDA, kajti le-te so pripoznale »določeno vrednost zmanjšanja oboroženih sil in konvencionalne oborožitve. Razgovori o nadaljnjih usodi Atlantike zveze so ostali še nadalje nejasni in so se omejili na splošno ugotovitev, da je treba izboljšati nevojaško sodelovanje med članicami pakta. Iz izmenjave misli, ki jo je Dulles imel s Pearsonom, Adenauerjem in Pineaujem o reorganizaciji Atlantike zveze, se je izkristaliziralo dvoje mnenj. Dulles in Adenauer se zavzemata za to, da bi dežele te zveze odločneje vskladile svojo zunanjo politiko, zlasti še v smislu močnejše rezerviranosti nasproti vzhodnim deželam. Pearson in Pineau pa sta, kot trdijo, izrazila željo po neobvezni izmenjavi misli in razširitvi stikov z Vzhodom.

Medtem ko Dulles ni hotel pripoznati Atlantiki zvezi nobene gospodarske funkcije, pa so si trije državniki vsak po svoje zamislili to smer dejavnosti. Ob koncu razgovorov z Dullesom je Pineau poudaril, da Francija ne želi uveljavljati samostojne politike do ZSSR, marveč skuša prepričati prijatelje, s taktiko katerih se ne strinja, da je nujno potrebno izboljšati odnose z vzhodnimi deželami.

Konferenca Britanske skupnosti

Letošnje zasedanje bo bržkone pomembnejše od vseh dosedanjih po letu 1946

(Od našega stalnega dopisnika)

London, 25. jun. — V britanski prestolnici prihajajo ministri predsedniki vlad Britanske skupnosti narodov, ki se bodo udeležili VII. konference Britanske skupnosti. To so Nehru (Indija), Mohamed Ali (Pakistan), Bandaranaike (Ceylon), Saint Laurent (Kanada), Menzies (Avstralija), Holland (Nova Zelandija), Melvery (Centralna afriška federacija) in Strydom (Južnoafriška unija). Konferenca se bo začela v sredo, 27. junija.

Dnevni red konference bo predvidoma obsegal ekspozice ministrskega predsednika Edena in zunanjega ministra Selwyna Lloyda o mednarodnih odnosih v novem položaju ter pregled problemov šterlinškega področja, ki ga bo podal finančni minister.

Predvideno je tudi obravnavanje problemov v zvezi s procesom ukinitve kolonialnega statuta Zlate obale, Nigerije in Karibske federacije.

Nobena dva nra, da bo osrednja točka dnevnega reda novi mednarodni položaj, ki je posledica nadavnih dogodkov, med njimi tudi sprememb v SZ, katere vodilni državniki so nedavno obiskali Veliko Britanijo in imeli politične razgovore z Edenom. Ta novi mednarodni položaj, ki je silno pomemben in značilen za nadaljnji razvoj razmer na svetu, zahteva nenehno proučevanje zunanje politike vesleš, spreminjanje in prilagajevanje le-te.

V tem oziru so v okviru Britanske skupnosti gledišča precej različna. Del članic — zlasti Indija, pa tudi Ceylon — je za nove pozitivne zamisli o razvijanju širokega mednarodnega sodelovanja na načelih aktivne koeksistence. Drugi del je povezan z

raznimi vojaškimi dogovori in je v dilemi med stariimi blokovskimi pojmovanji ter potrebo po širšem mednarodnem sodelovanju.

Velika Britanija pa spet zagovarja idejo, da je vojno nevarnost nadomestila nekakšna nova vrsta hladne vojne — blokovsko tekmovanje na področju gospodarskih odnosov in zato sodi, da se je treba angažirati predvsem na tem torišču.

Zunanja politika v novem mednarodnem položaju je prinesla neposredno odstranitev prejšnje splošne vojne nevarnosti in važne koncepcije glede na odnose med Veliko Britanijo in njenimi kolonijami, kar se je v Britanski skupnosti prav tako zrcalilo na zelo različne načine. Britanska vlada ima za naravno potrebo, da ponekod odbrži strate-

Alžirsko vprašanje

in bližnji kongres Socialistične stranke Francije

Pariz, 25. jun. (Tanjug). Stevilne pokrajinske socialistične organizacije so na svojih letnih konferencah zahtevale, naj vlada čimprej ukrene vse potrebno za opustitev sovražnosti v Alžiru in za začetek pogajanj o mirni poravnavi spora z alžirskimi uporniki. V petih okrožjih so se izrekle za pogajanja s predstavniki alžirskega prebivalstva ter v svojih resolucijah poudarile, da morajo biti vladni napori za opustitev sovražnosti veliko odločnejši. Po drugi strani pa je znatno število organizacij brez pridržkov podprlo vladno alžirsko politiko.

Letne konference socialističnih organizacij francoskih okrožij, ki so bile danes zaključene, so jasno pokazale, da so v vrstah največje vladajoče stranke huda nesoglasja glede programa za odstranitev alžirske krize. O teh nesoglasjih bo razpravljal kongres Socialistične stranke.

Ministrski predsednik Guy Mollet je izjavil, da je vlada pripravljena navezati stike z alžirskimi uporniki, da pa ne more privoliti v ločitev Alžira od Francije. Nesoglasja v stranki kažejo, da bo 48. socialistični kongres zelo živahen.

El Badr v Berlinu

Moskva, 25. jun. (AFP). Moskovski radio poroča, da je jemenski prestolonaslednik in ministrski predsednik emir el Badr, ki je bil na uradnem obisku v Sovjetski zvezi, davi odpotoval iz Moskve v Vzhodno Nemčijo. V Berlin je prispel v prvih popoldanskih urah.

Z VSEH STRANI SVETA

PRORAČUN URADA ZA DELO

Zeneva, 25. jun. (AFP). — Na današnjem zasedanju konference Mednarodnega urada za delo je bil sprejet s 185 proti 44 glasovom ob 3 vzdržanih proračun organizacije za prihodnje leto. Proračun znaša 7,5 milijona dolarjev.

VELIKA BRITANIJA LABURISTI TERJAJO NACIONALIZACIJO STANOVANJSKIH HIS

London, 25. jun. (Reuter). — Laburistična stranka je predlagala podraževanje 6 milijonov stanovanj, ki jih zasebni lastniki oddajajo v najem. Upravo stanovanj naj bi prevzelo občine. Po mnenju laburistov je to edini način, da bi vsakomur zagotovili stanovanje proti zmerni najemini.

ZMANJŠANJE LETALSKIH EFEKTIVOV

London, 25. jun. — News Chronicle poroča, da bo Velika Britanija zmanjšala svoje enote na letalskih oporiščih. V Anglijo se bo v kratkem vrnilo 5000 letalcev. Letalske eskadrile bodo odslej na večbah v tujini samo

CIPER BOBME V DEFTERI

Nikosija, 25. jun. (AFP). — Davi je skupina neznanec napadla policijsko postajo v Defteri, 8 km južno od Nikosije. Vrgli so bombo na britanske vojake, ki so varovali policijsko postajo. En vojak je bil ranjen. Po napadu so se neznanec umaknil. Kmalu zatem so bitu Deftere poginili v zrak most, čez katerega bi morale priti britanske vojaške okrepitve, ki so jih poklicali iz Nikosije.

NEVZDRŽNE RAZMERE V GOI

New Delhi, 25. jun. (HS). — Goanski voditelji so poslali Nehruju poziv, naj zastavi svoj vpliv v zahodnem svetu, da bi odvrnili portugalske oblasti od nečloveških represalij proti običnemu prebivalstvu v Goi. V zadnjem času so ondi aretirali 80 indijskih voditeljev in enega izmed njih so v zaporu trpinčili do smrti.

SEVERNI VIETNAM PROTEST PROTI OSKRUNJEVANJU PARTIZANSKIH GROBOV

Hong Kong, 25. jun. (Reuter). — Severnovietnamska vlada je protestirala pri Mednarodni komisiji za preizkušnje in Indokini proti ravnanju južnovietnamske policije, ki uničuje spomenike severnovietnamskih vojakov in partizanov, pokopanih v južnem Vietnamu. V zadnjih petih dneh je vlada poslala komisiji še štiri pisma, v katerih je protestirala proti takemu nekulturnemu ravnanju južnovietnamske policije.

AVSTRALCI IN JEDRSKO ZARČENJE Z MONTE BELLA

Perth, 25. jun. (Reuter). Namestnik ministrskega predsednika Fadden je izjavil, da preizkušnje atomskega orožja na Monte Bellu niso bile nevarne za življenje ali imetje ljudi v Avstraliji. Nad severozahodnimi kraji Avstralije so se pojavili oblaki atomskega prahu po eksploziji jedrske bombe na Monte Bellu dne 13. junija.

JAPONSKA PROTEST ZARADI AMERIŠKEGA ATOMSKEGA OPORIŠČA NA OKINAVI

Tokio, 25. jun. (Reuter). — Generalni svet japonskih sindikatov je poslal predsedniku Eisenhowerju pismo, v katerem protestira proti nameram ZDA, da vzamejo v zakup nova področja na Okinavi. Sindikat so odločno proti uporabi Okinave za oporišče čet oboroženih z jedrskim orožjem. ZDA imajo zdaj na Okinavi v zakup 40.000 akrov zemlje in jih nameravajo vzeti v zakup še 11.000.

ALŽIR BOJI V AURESU

Alžir, 25. jun. — V vzhodnem Alžiru so se nadaljevali ostri boji med francoskimi četami in alžirskimi uporniki zlasti v gorovju Aures. Po francoskih podatkih je padlo 51 upornikov, uletel pa so bili 4. Vsi uporniki so imeli uniforme kot redne čete. Podatki o izgubah na francoski strani niso znani.

NIGERIJA LETALSKA NESREČA

London, 25. jun. (AFP). — Potniško letalo britanske oceanske letalske družbe (BOAC), ki vdira iz Londona na progo Lagos-Tripoli-London, se je sinoči vnelo v zraku in treščilo na tla blizu Kana v severni Nigeriji. 28 ljudi je bilo ubitih. Skoraj vsi ostali so bili ranjeni. V letalu je bilo 38 potnikov in 7 letalcev.

vlada, ki pa ima nekaj pogojev. Med drugim zahteva, da mora biti družba tudi v prihodnje registrirana v Trinidadu, da morajo davke tudi odsej plačevati angleški državni blagajni, prodajati nafto v Commonwealthu za funte in ogibati se sleherni diskriminaciji glede osebja. Proti prodaji so odločno nastopili tudi trinidadski sindikati. Angleški vladi pa gre predvsem za 180 milijonov dolarjev, ker jih potrebuje za razne investicije.

Tem težavam se je pridružil še spor v zadevi Cipra. Ko se je naš dopisnik v februarju mudil na Cipru, mu je guverner Harding pojasnil strateški in politični pomen tega otoka spričo angleške obveznosti v tem delu sveta kot glavni moment angleške vlade v angleško-grškem sporu. Bližnji in Srednji vzhod sta eksplozivni področji, na katerih ima Velika Britanija razne obveznosti. In spričo teh obveznosti po izpraznitvi Suez ne more spustiti iz rok tega glavnega oporišča.

Takšno je stališče uradnih angleških krogov. Če pa stvar nekoliko analiziramo, bomo videli,

da je neposredna nevarnost katerega sovjetskega posega ondi s Stalinovo smrtjo odpadla in da torej obveznosti iz Bagdadske zveze niso več na prvem mestu, na drugi strani pa je tudi napetost med Izraelom in arabskimi deželami prešla v roke ZN. Tako ni verjetno, da bi nastal položaj, ko bi bilo treba izpolniti iz tristranske deklaracije izvirajoče obveznosti.

Ostane samo nestabilnost režimov v deželah, v katerih ima Velika Britanija petrolejske koristi. Nafta pa je življenjski pogoj njenega obstoja kot veselile, je rekel Eden, najmanj na vprašanje ohranitve njenega sedanjega življenjskega standarda. Tako se je Ciper vključil v širši, v ameriško-angleški petrolejski problem. Njegova zemljepisna lega je zamotala tudi poravnavo spora z Grčijo. Bržčas pa vpliva tudi na to, da se Velika Britanija zdaj na Cipru drži metod, o katerih znaten del Angležev, tudi zunaj laburistične opozicije, misli, da so se preživele in da ne morejo roditi nič dobrega, koristnega.

Blagoje Lazič

Pomen razstave izumov za nadaljnji tehnični napredek

Razstavo si je ogledalo 23.000 obiskovalcev

V nedeljo so zaključili razstavo povojnih izumov in tehničnega napredka FLRJ, ki je bila prirejena na Gospodarskem razstavišču v okviru proslav desetletnice Ljudske tehnike. Izmed dosedanjih razstav na Gospodarskem razstavišču je bila to gotovo ena izmed najzanimivejših. Lahko rečemo, da je skupaj s kongresom izumiteljev v veliki meri dosegla svoj namen.

Opozorila je naše gospodarstvo na pomen izumiteljstva za naš tehnični napredek in za hitrejši razvoj naših proizvodnih sil ter vzbudila pri delovnih ljudeh voljo za tehnično ustvarjanje. Seznanila je naša proizvodna podjetja z delom in uspehi izumiteljev in inštitutov, našo rajširšo publiko pa s tehničnim napredkom, doseženim po osvoboditvi.

Danes je še težko v celoti oceniti rezultate te razstave, zlasti njen vpliv na bodoči razvoj izumiteljstva in večje izkoriščanje domačih izumov. Gotovo pa je, da je marsikateri izum vzbudil pozornost pri naših podjetjih. Marsikateri izumitelj je navezal stike z našo industrijo, ki je dobila dovolj koristnih pobud. Lahko torej pričakujemo, da se bodo naša podjetja v bodoče pri svojih prizadevanjih za izboljšanje proizvodnje in za rešitev preletih tehničnih problemov bolj kakor doslej naslanjala na domače strokovnjake, izumitelje in novatorje. Ti tesnejši stiki med podjetji in izumitelji pa bodo prilišle prav do veljave, ko bo z bodočim novim zakonom o izumih pravilno rešeno vprašanje zaščite izumov in tehničnih novosti in ko bo dana tudi podjetjem primerna stimulacija za izkoriščanje domačih izumov, kar danes pogrešamo. Samim izumiteljem pa je razstava omogočila, da so se zbrali in se pogovorili, da so povedali svoje težave in pa to, kakšna zaščita jim je potrebna. Ves potek kongresa je utrdil prepričanje, da bodo ta vprašanja kmalu rešena v korist izumiteljev in novatorjev in hkrati v korist skupnosti.

Ceprav nam je razstava prikazala toliko zanimivih izumov, teh-

ničnih rešitev in pobud, da se je marsikateri obiskovalec težko znašel, bi vendar lahko pokazala še mnogo več, tako s področja izumiteljstva, kakor s področja našega tehničnega napredka. Nekatera podjetja se še niso otresla napačnega gledanja, da je treba dosežene uspehe skrivati pred »konkurencjo«. Marsikateri izum,

ki se že izkorišča, tudi ni bil prikazan zaradi pomanjkljive ureditve zaščite izumov ter znanih težav v zvezi s prijavi domačih izumov v tujini. Če bo novi zakon o izumih sprejet po načelih, ki so bili postavljeni na kongresu, in bo rešeno tudi vprašanje smotrne zaščite naših izumov v tujini, bomo morda na ponovni taki razstavi ob sodelovanju bodoče organizacije izumiteljev dobili popolnejšo sliko našega tehničnega napredka.

Posebno je treba še pohvaliti razstavo »Otrok, šola in tehnika« ter razstavo Ljudske tehnike, ki

sta postavili pred našo javnost problem sodobnega tehničnega izobraževanja mladine, zlasti na temelju nazornega pouka s sodobnimi učili, kar je tako važno za bodoči napredek našega socialističnega gospodarstva.

Razstavo si je v celoti ogledalo okrog 23.000 obiskovalcev. Skupinskih ogledov šol in kolektivov je bilo nad petdeset. Tudi komercialni uspeh razstave ni bil majhen, čeprav je komercialna razstava zavzela le del razstavnega prostora. Vsega je bilo za beleženih za 312 milijonov dinarjev trgovskih zaključkov.

KMEČKE SKRBI Z BIZELJSKEGA IN BREŽICE

Kam s 170.000 litri vina?

Ali bi v gostinskih obratih ne mogli točiti nekoliko več domačega vina?

Kogar zanese pot na Bizeljsko pa v Brežice in tiste dolenske obrabne vinorodne kraje, ki štejejo še v trboveljski okraj, bo najpogosteje moral navezati z ljudmi besedo o vinu. Od mladosti se tod na kmetih sučuje skrbni okoli neprodanega vina. Priznati je treba, da je to del v kletah še dober del lanskega pridelka. Če presodimo povprečno, bi rekli, da je na kmetih še kakih 90 vagonov lanskega pridelka. Polne kleti imajo pa tudi vinska podjetja v Brežicah, kjer bo nemara tudi nad 80 vagonov. V celoti torej čaka kupcev okoli 170.000 litrov vina. Tožbe zastran tega vina čujete povsod, na posvetovanjih trgovske in gostinske zbornice, a tudi na zasedanjih okrajnega ljudskega odbora, v nič manjši meri pa tudi na občinskih upravnih za odhodke.

V zasavskih revirjih se sicer trudijo, da bi v gostinskih obratih plasirali čim več domačega bizeljskega in dolenskega vina,

tako v Trbovljah kot v Zagorju in Hrastniku. Ali vse kaže, da se kupčija v tej smeri ne more razviti tako, kot si žele proizvajalci in kupci. Nizka maliganska stopnja lanskega pridelka še vedno ne ustreza ceni, ki jo drže proizvajalci, ki se v glavnem sklicujejo na proizvodne stroške. Tako sta si prodajalec in kupec še vedno nekoliko vsakega ter čakata. Medtem pa gostinska zbornica in drugi forumi razvijajo živahno propagando za domača in pristna vina, ki naj bi jih v večji meri točili v gostinskih obratih. V kletah pa navzlic temu vino usiha tako počasi, kot ni še nobeno leto. V revirjih so se pivo v zadnjem času vneto lotili predvsem jabolčnika, ki je poceni in ki tudi v dobnosti meri usteži jezo in potrebo. Prav gotovo bi se domačega, pristnega vina ne branili. Toda cene in spet cene — to je vprašanje. Tako menda proizvajalec v brežiški občini, v kateri je večina vsega vinorodnega področja, v maju pa so že odkupili 66.129 litrov domačega vina, uvozili pa samo še 43.958 litrov. Torej izrazita preusmeritev na domače vino. Če bo zdaj še gostinstvo storilo svoje, potem se ni bati, da bi vprašanja vsaj v glavnem ne rešili, razen za tisti pridelok, ki je tako šibek in pod mero, da ga ni mogoče več šteti za konsumno vino. (2)

Poglavje zase pa so vinske zaloge, ki jih imajo vinska podjetja. V teh zalogah je pravzaprav večina vina, ki so ga podjetja uvozila od drugod, računajoč pri tem deloma na to, da bi z uvoženimi močnimi vini rezala šibki lanski domači letnik. Ta praksa nas sicer spet oddaljuje od zahteve, ki se v zadnjih letih čedalje močneje pojavlja med potrošniki: pristna in prirodna vina. Če pa v danem položaju ne more biti drugače, potem pa žele potrošniki vsaj jasne označbe, kaj je pristno vino, kaj rezano in kaj drugače pripravljeno. Tej upravičeni zahtevi se bo morala lanska trgovina prej ko slej prilagoditi ter polagoma opustiti široko prakso minulih let, ki je v marsičem tolikanj škodovala kakovosti in pristnosti našega vinskega pridelka. To velja v tem večji meri za tista vinska podjetja, ki so sredi vinorodnih

področjih, katera slove po svojem pridelku! Prav v teh podjetjih bo le treba nekoliko odstopiti od izključnega komercialnega momenta ter upoštevati proizvodnjo v lastnem vinorodnem področju.

Resda se prav v zadnjem času vinska podjetja v Brežicah trudijo, da bi odkupila čim več domačega pridelka, vendar pa celotni ponudbi ne morejo ustreči. Premočno so se že bila založila z uvoženimi vini, ki so močnejša in ki imajo nižjo ceno, kot pa je bila cena, na kateri so pozimi in dober del spomladi vztrajali domači proizvajalci za svoj šibki lanski pridelok. Odkup podjetja »Vino-Brežice« v zadnjih treh mesecih izrazito kaže, kako skuša vinska trgovina sedaj rešiti tudi položaj domačega proizvajalca. Medtem ko je podjetje v marcu odkupilo samo 817 litrov domačega vina, je uvozilo od drugod 33.958 litrov, v aprilu so že odkupili 56.247 litrov domačega vina, toda še vedno uvozili 75.784 litrov od drugod, v maju pa so že odkupili 66.129 litrov domačega vina, uvozili pa samo še 43.958 litrov. Torej izrazita preusmeritev na domače vino. Če bo zdaj še gostinstvo storilo svoje, potem se ni bati, da bi vprašanja vsaj v glavnem ne rešili, razen za tisti pridelok, ki je tako šibek in pod mero, da ga ni mogoče več šteti za konsumno vino. (2)

Mariborska

MALA KRONIKA

Jubilejna obletnica obstoja ŽiS Maribor

Železniška industrijska šola v Mariboru praznuje danes 20-letnico obstoja. To je bila prva in edina šola v Sloveniji, ki je v bivši Jugoslaviji vzgajala kvalificirane delavce za železniško industrijo. Ustanovili so jo leta 1936 kot obrtno šolo pri Delavnici državnih železnic. Leta 1947 je dobila svoje sedanje ime ŽiS Maribor. Šola praznuje jubilej s svečano proslavo ob zaključku šolskega leta in otvoritvijo zanimive razstave, ki prikazuje delo in razvoj šole od njene ustanovitve. Razstava prikazuje nadalje učne načrte, delovna mesta in končno izdelke učencev od orodja do novih strojev, lokomotiv, vagonov, pohišta in podobno. Posebno mesto imajo izdelki radioamaterskega, brodarkega in avtomoto krožka. Izvenšolska dejavnost v kroških Ljudske tehnike in šolskem kulturno-izobraževalnem društvu kaže, da je na tej šoli zelo pestro. Razstava bo odprta do 3. julija.

Dijaki razstavljajo

Skoraj na vseh mariborskih šolah razstavljajo te dni ročna dela in risbe. Posebno zanimivo so razstave risb na III. gimnaziji, učiteljsku in študentski gimnaziji in univ. študentski dvorani. Dela so izbrana in pričajo o veliki izrazni sposobnosti otrok in neizčrpnem bogastvu njihove domišljije, medtem ko presenečajo mladinci že kar z zreli deli. Razstave so namenjene tako vzgojiteljem kot staršem, ki se tako lahko seznanijo s cilji, ki jih zasleduje delo, predvsem pa z

uspehi svojih otrok. Prireditelji razstav so se povsod izredno potrudili in lepo razporedili razstavljene predmete in namestili risbe tako kot na pravih umetniških razstavah. Tretja gimnazija ima vse risbe pod steklom.

Premiera domače operete

Operetni ansambel Doma JLA v Mariboru je uprizoril v soboto opereto »Včasih se zgodijo, ki jo je ugledil Mirko Rebolj. Libreto je napisal Borivoj Svetel. Dirigiral je Pavel Brzulja, režiral Miran Hierzog. Inscenacijo pa oskrbel Tošo Primožič. To je že četrta opereta, ki jo je od pričetka delovanja uprizoril in poizvedoval ansambel. Ob pomoči OLO in SNG, predvsem pa z vztrajnostjo premaguje ansambel vse zapreke in finančne težave, ob tem pa se razvija, raste, kar je dokazala tudi sobotna premiera. Nemalo zaslug ima pri tem vodja orkestra JLA dirigent Brzulja.

Nastop akademskega kluba

V soboto, 23. junija, je mariborski akademski klub priredil v kazinski dvorani nastop slušateljev Akademije za glasbo in igralske akademije. Nastopili so čelist Vlado Požar, altistka Marija Bitenc, tenorist Bogomir Likar in pianist Marjan Faljga. Majda Varl in Branko Dobrave pa sta zastopala Igralsko akademijo. Sobotni nastop je ena oblik dela mariborskega akademskega kluba, ki zbira okrog sebe vse študente iz Maribora in okolice. Njihove prireditve vedno uživajo pozornost in so prijetna spremljavanja bodisi v kulturnem bodisi v družabnem življenju.

PRIPRAVE NA DAN BORCA

Krajevna organizacija ZB na Ravnah se pripravila na proslavo Dneva borca. Pred nekaj dnevi so imeli sestanek, kjer so sestavili program ter se pogovorili o poteku proslave. Dogovorili so se za takle program: zvečer pred praznikom bodo zažgali kresove na Steharskem vrhu, na Plešivci in na Javorniku. Godba kovinarjev pa bo imela isti večer koncert pred domom železarjev. Na Dan borca, 4. julija, pa bodo stari borci obiskali osnovnošolske otroke ter jim pripovedovali o svojih doživljajih med NOB. S. F.

Tudi na Jesenicah se občinski odbor ZB pripravila, da bi kar najdostojneje proslavili 4. julij. Ze zvečer pred praznikom bodo po raznih krajih, posebno pa v delavskih središčih slavnostna zborovanja in akademije. Na praznik pa bo na Jesenicah centralna proslava, združena z množičnimi izleti, na stara zborna mesta partizanov in k spomenikom padlih borcev in talcev. Z

Na sestanku v Sentvidu so se tudi dogovorili, da bo centralna proslava v Sentvidu, na kateri bi bil razen slavnostnega programa, ki bi ga izvajali člani »Svobode« in drugi, še govor. Zvečer pred praznikom pa nameravajo zažgati kresove na Gradišču, Toškem čelu, Šmarni gori, Grmadi in na Rašici, v Sentvidu pa bi imeli še ogmetem.

Ob Dnevu vstaje bodo odkrili spominsko ploščo Ravenska organizacija Zveze borcev pripravila za 22. julij. Dan vstaje, odkrijte spominske plošče pri »Jureku« padlim borcem.

Ribič

OD NANOSA DO JADRANA

Zaostanek z izpolnjevanjem nalog družbenega plana

Na zadnji seji občinskega komiteja ZKS v Kopru so se pogovorili o nekaterih gospodarskih nalogah. Predvsem so ugotovili, da so z izpolnjevanjem nalog letošnjega družbenega plana v Koprski občini v prejšnjem zaostanku. Od prodvidnih 196 milijonov proračunskih dohodkov so v prvih petih mesecih letos realizirali le 34 milijonov dinarjev. V istem razdobju so porabili 78 milijonov dinarjev, kar je torej za 41 milijonov dinarjev več, kot so ustvarili. Čeprav vsa podjetja še niso napravila obratov in so tudi z davčnimi izterjavami še v zaostanku, je vendarle dober del krivde za slabšo izpolnjevanje planskih nalog v nezvežanosti načel glede odpuščanja nerentabilne in odvise delovne sile, v premanjnih prizadevanjih podjetij za povečanje storilnosti dela in v nezvežanosti do varčevanja. Naloga članov Zveze komunistov v podjetjih koprške občine bo posvetiti omenjenim nalogam večje skrb.

V petek so začeli postavljati prve državne mejnike

Jugoslovanska in italijanska poddelegacija, ki delata na osnovi lonskega sporazuma, da bi postavili dokončne mejne črte od morja do Golega hriba, sta v petek začeli postavljati definitivne mejnike na obali pri Lazaretu. Postavljanja prvih mejnikov sta se udeležila tudi šefa obeh delegacij opolnočni minister Richard Knez in podpolkovnik Camillo Cocco.

Odlok o turistični taksi

Občinski ljudski odbor v Kopru je te dni sprejel odlok o turistični taksi, ki bo dohodek občinskega računa. S takso bo razpolagal koprski Turistično-olepševalno društvo. Razen tega so sprejeli tudi odlok o javnem redu in miru ter nekatere sklepe s področja gospodarstva. Med drugim so sklenili, da bodo prenehali obratovati obrtna delavnica Zidar, Gostišče pri dreveredu v Koprju in Remontno podjetje v Gradišču. Za gostišče Pri pošti v Kopru, ki je zaradi finančne težave, pa so imenovali prisilno upravo.

Novi potresni sunki v Ilirski Bistrici

V Ilirski Bistrici so zabeležili v noči od četrta na petek nove potresne sunki, ki pa niso povzročili škode. Vzmetirali pa so prebivalstvo, ki ga je večji potres letos pomladi precej prizadel.

Sedenkrat dnevno zveza med Koprom in Ankaronom

Koper bo med sezono sedemkrat dnevno povezan z Ankaronom in Valdoto. Ob lepem vremenu bo odhajal motorni čoln iz Kopa ob 10, 13, 14.30, 16, 18.30, 20.15 in 24, ob deževnem vremenu pa dvakrat dnevno. Ob nedeljah bo vozil motorni čoln vsako uro. Cena vozovnice od Kopa do Ankarana je 30 din, do Valdote pa do 40 din. Po 20. uri je vozovnica dražja.

Novi prodajalni s sadjem in zelenjavo

V Koprju bodo v kratkem odprli dve novi prodajalni s sadjem in zelenjavo, v nekaterih prodajalnih sadih in zelenjave pa bodo uvedli non-stop prodajo. Pomanjkanje trgovin s sadjem in zelenjavo je v Koprju precejnje in bo prebivalstvo ta sklep občinskega ljudskega odbora nedvomno z zadovoljstvom sprejelo. Pristojni organi pa bodo morali poskrbeti tudi, da bodo prodajalne založene s kvalitetnejšimi pridelki, kot so bile doslej.

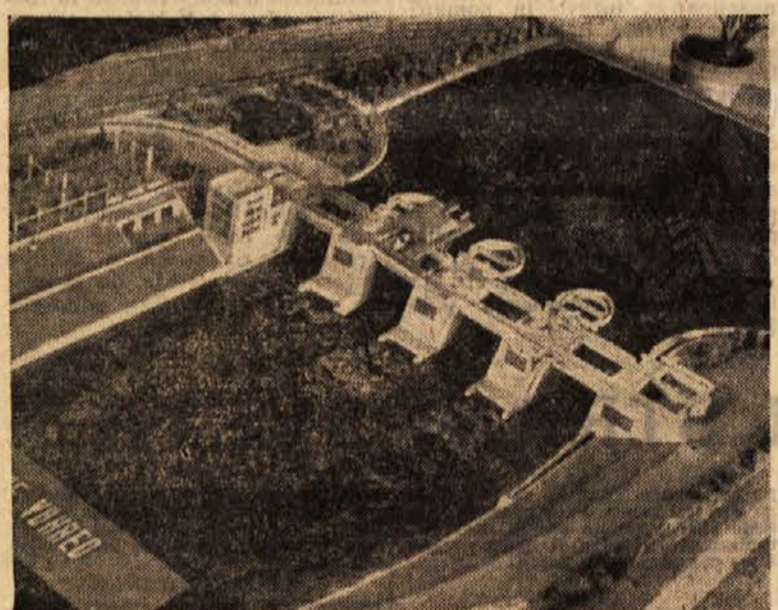
Nad 30% nesreč zaradi vinjenosti in nepoznavanja prometnih predpisov

Na seji okrajnega sveta za promet, ki je bila te dni v Koprju, so sklenili imenovati posebno komisijo, ki bo predlagala ukrepe za izboljšanje prometne varnosti. V prvem polletju letos je bilo namreč na cestah v koprskem okraju več kot sto prometnih nesreč, pri katerih je izgubilo življenje 7 ljudi, medtem ko je bilo lani vsega skupaj 75 nesreč. Nad 30% letošnjih nesreč gre na račun vinjenosti voznikov in nepoznavanja prometnih predpisov.

Na seji so obravnavali tudi vprašanje ponovne upravitve avtobusne proge Koper-Ilirska Bistrica čez Vremsko dolino. Dokončen sklep o tem je v rokah koprškega avtobusnega podjetja Slavniki. Sklenili so tudi, da bodo v kratkem izdali vozni red vseh avtobusnih prog v okraju. Izšel bo kot priloga tehnika »Slovenski Jadrani« in v žepni izdaji.

Poziv borcem Lackovega odreda

Občinski odbor Zveze borcev NOB Dravograd vabi vse borce Lackovega odreda, ki so se borili na področju Kozjaka, da se udeležijo odkritja spominskega kamna padlim partizanom ter drugim žrtvam, ki bo v nedeljo, 8. julija ob 10. uri na Kozjem vrhu pri Junčkovih domačiji. Prijave pošljite na Občinski odbor ZB Dravograd.

Eden izmed najlepših razstavnih objektov na razstavi izumov in tehničnega napredka je bila maketa nove hidroelektrarne Vuhred, ki jo vidimo na sliki

RAJONIZIRANJE

odkupnih področij za surove kože in drugi ukrepi za ureditev tega trga

Medtem ko ima tekstilna industrija precejšnje težave pri prodaji svojih izdelkov in je letos v prvih štirih mesecih izkazala za 2% manjšo proizvodnjo kakor lani v istem razdobju (v Sloveniji celo za 15% manjšo), nam kaže obratno sliko industrija usnja in obutve, namreč povečanje proizvodnje za 12% nasproti istemu razdobju lanskega leta. To povečanje proizvodnje celo presega okvirne družbenega plana, ki predvideva le povečanje za 5%. Proizvodnja obutve, ki že tretje leto stalno narašča, se je letos v prvih štirih mesecih nadalje dvignila za 10% (v Sloveniji za 17%), kar je deloma pripisati izvozu čevljev; proizvodnja gornjega usnja je letos večja celo za 22% kakor lani v istem razdobju (v Sloveniji za 30%), zaostaja pa proizvodnja podplatnega usnja, ki se giblje približno na lanski višini.

Nezadovoljiva preskrba s podplatnim usnjem precej ovira našo čevljarstvo industrijo. Zato je bilo znova postavljeno vprašanje boljše organizacije odkupa surovih kož. Na tem področju vlada že nekaj let precejšnja neurejenost in ponekod celo anarhija, kar je naposled pripeljalo odkupna podjetja do spoznanja, da je treba to nezdružljivo stanje odpraviti. Med odkupnimi podjetji je doslej vlada dala nebrzdana konkurenca, sloveča na izigravanju predpisov o jugoslovanskih standardih in predpisov o določenih prodajnih cenah. V lovu za blagom so od-

kupna podjetja blago slabše kakovosti odkupovala za boljše blago, predelovalni industriji pa so slabše blago prodajala kot blago boljše kvalitete. V klavnicah niso mnogo pazili pri odiranju. Če eno odkupno podjetje ni hotelo priznati kvalitete za poškovano blago, je to blago odkupilo drugo podjetje. Skodo je seveda utrpela usnjarska industrija.

Nedavno pa so odkupna podjetja takl nezdružljivo konkurenca sama napravila konec. Spoznala so, da je ureditev medsebojnih odnosov pogoj za pravilno izvajanje predpisov o kvalitetnih standardih, kakor tudi za izboljšanje kvalitete kož. Na plenarnem sestanku Sekcije podjetij za promet s kožami pri Zvezi trgovinskih zbornic FLRJ so sprejeli načelo rajoniranja odkupnih področij. S tem se je strinjalo tudi Združenje usnjarske predelovalne industrije, ki je v tem primeru izreklo tudi pripravljenost podpreti zahtevo odkupnih podjetij za zvišanje prodajnih cen za 10 din (za toliko so se zvišali stroški trgovine), ker bo pač imelo več koristi od izboljšanja kvalitete kož in doslednega izvajanja standardov za kvaliteto. Rajoniranje bo zdaj odkupnim podjetjem omogočilo odkupovati strogo po kvalitetnih razredih, kakor so predpisani z jugoslovanskimi standardi, in prodajati odkupljeno blago predelovalni industriji po predpisanih kvalitetah. Tako bo prenehalo izigravanje standardov in prodajnih cen na

račun kvalitete. V klavnicah pa bodo klavci bolj pazili, da kož ne bodo poškodovali, ker bo v tem primeru koža nižje klasificirana. Borba za kvaliteto kož je v ljubljanski klavnici v kratkem času pokazala že pozitivne rezultate. V izvajanju sporazuma o rajoniranju je te dni ljubljansko podjetje »Koteks« prevzelo šest odkupnih postaj, ki jih je imelo v Sloveniji beograjsko podjetje »Konjuh«, hkrati pa je odstopilo »Konjuh« svoje odkupne postaje v Srbiji.

Na sestanku sekcije podjetij za promet s kožami so razpravljali tudi o odkupu kož po zadržkih. V Sloveniji so zadržke že vključene v ta odkup, saj odkupuje kožo (predvsem svinjske) okrog 300 zadržev v naši republiki. V ostalih republikah pa se odkup po zadržkih šele uvaja. Ker zahteva manipulacija s kožami posebno strokovnost in opremljenost, so na sestanku sekcije sklenili, naj se odkup surovih kož prenese na zadržke le tam, kjer so zadržke za to poslovanje usposobljene. Glede na težave, ki so nastopile za usnjarsko industrijo zaradi precejšnje podražitve strojil, kar vpliva na ceno vegetabilno strojenih kož, je še omeniti, da je Zvezni izvršni svet pred kratkim izdal odločbo, po kateri se prepoved izvoza kostanjevega taninskega lesa razširi tudi na kostanjev taninski ekstrakt, kar bo gotovo vplivalo na stabilizacijo cen tanina in posredno tudi usnja.

Skrb za vzgojo novih delavcev

10-letnica Metalurške industrijske šole v Štarih

Na Lipi, delavskem naselju v bližini Zelezarne Štore, bodo konec junija slavili 10-letnico delovanja Metalurške industrijske šole. Zato je te dni v šoli in delavnicah živahno kot v pariu. Učenci pripravljajo razne prireditve in potrebne izdelke in nove stroje za strokovno razstavo.

Ko človek paberkuje po podatkih o razmeroma kratki razvojni poti Metalurške industrijske šole v Štarih, ugotovi, da je omenjena šola dosegla prav lepe uspehe. Od skromnih začetkov — prvega strokovnega tromesečnega tečaja v letu 1945 — je šola razvijala in delovala, sprva v bolj skromnih, pozneje pa bolj ugodnih razmerah. Povečanje zmogljivosti Zelezarne v Štarih je narekovalo tudi zgraditve ustrezne šole. Sodobno šolo so zgradili v letu 1948/49 in tu imajo sedaj delavnice ključavnice in strugarji, vtem ko se livarji strokovno izobražujejo v posebni livarski delavnici Zelezarne. Učilnice imajo v novem šolskem poslopju, internat pa je urejen v provizorijskih. V sklopu Metalurške industrijske šole je tudi periodična javna šola, ki jo obiskujejo vajenci-kovinarji iz raznih podjetij Slovenije. Pouk je samo teoretičen in traja po tri mesece.

Vajence učijo predavatelji Metalurške industrijske šole.

Sola v Štarih je v svojem 10-letnem obstoju vzgojila nad 200 kvalificiranih ključavničarjev, valjarjev, livarjev in topilcev. V omenjeno šolo se je doslej vpisalo 1074 učencev, vendar po posamezni kompletni razredi po enem ali dveh letih šolanja odšli (BIH). Trenutno je na šoli, ki ima samostojno finansiranje, nekaj nad 100 učencev. Za delo zavoda lepo skrbi šolski odbor, ki nedvomno sodi med najboljše v celjskem okraju. Nenehna skrb za vzgojo učencev se kaže tudi pri šolskih uspehih, saj je letos 82,13 % pozitivnih. Učenci sodelujejo v raznih športnih organizacijah ter v odsekih športske »Svobode«, hodijo taborit itd. Tako aktivno sodeluje v raznih panogah športne in prosvetne dejavnosti več kot 80 % mladincev. Na šoli imajo tudi svojo mladinsko organizacijo. — Vodstvo šole daje učenecem mesečne nagrade, in sicer po uspehu od 1500 do 4000 dinarjev.

Ob obletnici bo v šoli strokovna razstava, kjer bodo med drugim razstavili več posebnih strojev za novo tovarno »AERO« v Celju. Razen tega bo 29. in 30. junija več športnih tekmovanj in slavnostna akademija.

Iz Ajdovščine

Ustanovili so svet za družbeni plan in finance

Pred dnevi je bila v Ajdovščini 11. seja občinske ljudske odbora, ki jo je odprl in vodil predsednik tov. Slavko Jez. Na seji so sprejeli več sprememb in dopolnitev v občinskem statutu in v zvezi s tem tudi ustanovili Svet za družbeni plan in finance. Za predsednika tega sveta so izvolili tov. Filipa Copicja in šest članov sveta. Razen tega so razpravljali in sklepali o kadrovskih spremembah v upravnih organih občine in o razpravi in premetitvi večjega števila prosvetnih delavcev. Prav tako so izglasovali odklop občinskih taks in prometnega davka na drobnih promet ter odklop o občinskem cestnem skladu. Končno so potrdili pravila delavnice poljedeljskega orodja v Lokavcu in delno spremembo pravil tekstilne tovarne v Ajdovščini. Hkrati pa so potrdili tudi sklep občnega zbora kmetijske združbe v Brjah, da se lahko priključi k kmetijski zdruzi v Braniku.

Pred dnevi je bila v Ajdovščini 11. seja občinske ljudske odbora, ki jo je odprl in vodil predsednik tov. Slavko Jez. Na seji so sprejeli več sprememb in dopolnitev v občinskem statutu in v zvezi s tem tudi ustanovili Svet za družbeni plan in finance. Za predsednika tega sveta so izvolili tov. Filipa Copicja in šest članov sveta. Razen tega so razpravljali in sklepali o kadrovskih spremembah v upravnih organih občine in o razpravi in premetitvi večjega števila prosvetnih delavcev. Prav tako so izglasovali odklop občinskih taks in prometnega davka na drobnih promet ter odklop o občinskem cestnem skladu. Končno so potrdili pravila delavnice poljedeljskega orodja v Lokavcu in delno spremembo pravil tekstilne tovarne v Ajdovščini. Hkrati pa so potrdili tudi sklep občnega zbora kmetijske združbe v Brjah, da se lahko priključi k kmetijski zdruzi v Braniku.

S seje Sveta za gospodarstvo

Na seji Sveta za gospodarstvo so določili odstotek, ki gre v sklad plače v trgovini in gostinstvu. Odstotek ni večji od lanskega ter znaša 4,4 do 6 % od dohodkov. Prav tako so odborniki potrdili imenovanje več knjigovodij po raznih gospodarskih organizacijah. Razen tega so razpravljali o potrebi nadaljnega obstoja NB, podružnice v

Načrtno uničevanje koloradskega hrošča

V Kupščinah je nastalo nenapovedano tekmovalje med kmetovalci, kdo bo prej uničil ličinke koloradskega hrošča s škropljenjem in prasenjem — Agromerkur v Murski Soboti je prodal že desetakkrat toliko zaščitnih sredstev kot lani vse leto. — Kmetovalci rajši prašajo kot škropijo.

Pribivalcem Kupšcin je poslala Kmetijska zdruza Murska Sobotna morno brigadno za škropljenje krompirjevih nasadov, da bi uničevali ličinke koloradskega hrošča, hkrati pa zaradi tudi krompirjeve plesni. Ker so kmetovalci občutili nevarnost, da jim koloradski hrošč lahko uniči krompir, je nastalo pravo tekmovalje v tem, kdo bo prej škropil. Mnogi so se odločili za škropljenje in to bi radi naredili čimprej. Nekateri pa krompir prašajo. Ob lepem vremenu morkota obratuje stalno — a žal, mora večkrat počitati zaradi deževja. Zato so kmetovalci že bolj nestrpni.

Tudi v nekaterih drugih krajih so se spoprijeli enako odločno s koloradskim hroščem. Na upravi Agromerkurja v Murski Soboti pravijo, da niso predvideli tako velike porabe škropiva in prašila za vse leto, kolikor so ga že naredili pri njih. Konec maja so prejeli prvo pošiljko prašila, ki je bila 5-krat tako velika, kolikor so porabili lani sredstev za uničevanje koloradskega hrošča vse leto. V dobrih dveh tednih je pošiljka pošla. Naval kupcev je bil tako velik in tako nenaden, da so morali brzojavno naročiti novo pošiljko iz Zagreba. Doslej so prodali 10 ton prašila in 15 tone škropiva lani pa obojega namno 15 tone. To pa je komaj za začetek. Menijo, da bodo večino teh sredstev porabili za uničevanje prvega zadržke koloradskega hrošča, za drugi tretji zarod pa bodo potrebovali nova škropiva.

Krompirjeve nasade kmetovalci rajši prašajo kot škropijo. Škropivo je težje prevažati in ker na poljih navadno ni vode, jo morajo dovažati iz vasi. Razen tega je včasih bolj, drugič manj uspešno, kar je odvisno od tega, kako ga posamezniki pripravijo. Pri prašilu namajo tudi neviččnosti, pomanjkljivo je zaradi tega, ker uničuje samo koloradskega hrošča, ne zatira pa krompirjeve plesni. Tudi krompirjeva plesen namreč povzroča v Pomurju precej škod. In škropivo lahko primelajo bakrebno apneno brozgo, da z enim škrop-

UPRAVA TOVARNE VOLNENIH IN VIGOGNE IZDELKOV MARIBOR poziva vse delavce

ki še niso prejeli plače iz dela dobička za leto 1955, imajo pa po Uredbi o spremembah in dopolnitvah uredbe o plačah delavcev in uslužbencev gospodarskih organizacij (Uradni list FLRJ št. 54-54) pravico do te plače, da se takoj javijo v podjetju in uveljavijo svojo pravico.

M-214

SAHOVSKI DVOBOJ JUGOSLAVIJA : SOVJETSKA ZVEZA

Udovčič namesto Rabarja

V sovjetski reprezentanci brez sprememb v šestem kolu

Beograd, 25. junija. — Danes je VI. kolo sahovskega dvoboja med reprezentancama Jugoslavije in ZSSR. Pomerili se bodo: Mihil — Korčnjak, Pirc — Averbach, Udovčič — Boleslavski, Matanović — Geller, Petrošjan — Gligorič, Smislov — Karaklajič, Keres — Ivkov, Tajmanov — Trifunović.

V jugoslovanskem moštvo bo igral danes namesto Rabarja Udovčič, v sovjetski reprezentanci pa ni sprememb. Udeležence dvoboja bo jutri ob 11. uri sprejel podpredsednik OLO Beograda Brošič. V Beograd je prisel tudi vele mojster dr. Milan Vidmar, ki bo, kakor vele mojster Kostić, prisostvoval dvoboju kot gost sahovske zveze Jugoslavije.

Doslej najboljša partija

KERES — MATANOVIC
Španska otvoritev
1. e4 e5, 2. Sif Se6, 3. Lb5 a6, 4. La4 Sf6, 5. 0-0 Lc7.
Keres in Matanović sta velika ljubitelja in vele mojstra španske otvoritve, zato ni nič čudnega, da je srečamo tudi v njih medsebojni partiji. Matanović redno igra zaprto varianto, medtem ko so običajne poteze odprte variante 5... Se4, 6. d4 b5, 7. Lb3 d5, 8. de5: Le6 itd.

6. Tei b5, 7. Lb3 d6
Napadatelj igralci radi igrajo Marshallov napad, ki nastane po 7... 0-0,

8. e5 d5, 9. ed5: Sd5!, 10. Se5: Se5!, 11. Te3!
8. e5 0-0, 9. h3 Se5
Ideja ruskega vele mojstra Cigorina. Smislov pa je v partiji s Matanovićem v I. kolu tega dvoboja igral 9... Sb8, 10. d4 Sbd7, 11. c4 c6 itd.

10. Le2 e5, 11. d4 Dc7, 12. Sbd2 Te8
Črni ima tu bogato izbiro. Razen izgane poteze so možne še ed4, Lb7, Ld7, Td8 ali Sc6.
13. Sf1 Ld7 14. Se3 g4, 15. b4 f!

Tako je tekla tudi igra med Taljem in Ivkovom na študentski olimpijadi v Upsali. Kot je znano, je Ivkov to partijo izgubil. Matanović pa je verjetno že v domači analizi našel možnost nadaljevanja za črnega. Vsekar bi prišla ta poteza bolj v poštev po predhodnem 15. Ld2 Sf8 z možnostjo Lc3.

V partiji Mihil-Udovčič (Skoplje 1956) je bilo igralo 15. Ld2 Sf8, 16. Tc1 zdelo je bil čas za b4 c4, 17. b5 Ta6b, 18. Sc4: 19. Sc4: b4c, z enakimi obeti.

15... c4b, 16. c4b: Sc4, 17. Sc4: Menja neprijetnega skakača, dolga pa Sbd2-d1-e3 je bila zaman.
17... c4b, 18. Td1 Ta8b, 19. Ld2
Tako lahko črni s tempom izvede svojo zamisel. Keres je računal, da bo ostabilji smet postal objekt napada, hkrati pa bo španski lovec ofenzivno deloval na diagonali a2-g8, vendar črni z naslednjimi dobrimi potezami prevzame pobudo v svoje roke.
19... e3, 20. Lh6 e3!, 21. ba5: Da5!, 22. Lh3 La4!

Odlična ideja. Črni z zamenjavo glavne in dolge figure belega je oslabil polje e2, katerega posest je važna za napredovanje c kmeta v damo.

23. De2
Na 23. La4: sledi Td1, 24. Db1: Da4: itd.
24... Lh3 24. Td3: Td3!, 25. Db3: ed4: 26. Sd4
Izgubi kmeta, vendar je bel še v teški poziciji. Nič bolje ne bi bilo 26. e5 de5, 27. Te3 Dc7 in črnemu ostaneta dva vezana kmeta v sredini. Na 26. Sg3 pa bi črni odgovoril d5.

Črni boljše od belih. — Zanimivo je, da je bila v dosednjih partijah obramba boljše od napada. Igralci s črnilim figuram so namreč dosegli večji uspeh. Rezultat je dosedaj 16:5,3,5 za črne.

Španska otvoritev najprijaznejša. Španska igra, ki omogoča belemu, da ohrani najdlje pobudo, je tudi na tem dvoboju v modi. V prvih štirih kolu je bila najpogosteje igrana, in sicer desetkrat. Razen nje so bile pogostejše še otvoritve: kraljeva indija — petkrat, sicilijanka — petkrat, damski gambit — trikrat in Nimcoindijka — trikrat.

Najbolji borbeno je bilo drago kolo. Konec izdidi partij drugega kola so sledili šele po 401 potezi. Tretje kolo je šlo skupno 261, četrto skupno 260 in prvo 198 potez.

Najdaljši dvo boj sta bila Mihil in Tajmanov. — Njuna partija je imela natančno 100 potez. Drugi rekord branita Boleslavski in Trifunović. Njuna partija je imela samo 13 potez. Obe rekordni partiji sta bili končani neodločeno.

Šestica najboljših. — Največ uspehov so doslej želi Smislov, Matanović, Tajmanov, Karaklajič, Geller in Korčnjak. Od štirih možnih točk so dosegli za svoje moštvo po 2,5 točke.

Najslabše je začel Rabar. — V dveh partijah ni dosegel nobene točke.

Črni boljše od belih. — Zanimivo je, da je bila v dosednjih partijah obramba boljše od napada. Igralci s črnilim figuram so namreč dosegli večji uspeh. Rezultat je dosedaj 16:5,3,5 za črne.

Španska igra, ki omogoča belemu, da ohrani najdlje pobudo, je tudi na tem dvoboju v modi. V prvih štirih kolu je bila najpogosteje igrana, in sicer desetkrat. Razen nje so bile pogostejše še otvoritve: kraljeva indija — petkrat, sicilijanka — petkrat, damski gambit — trikrat in Nimcoindijka — trikrat.

Najbolji borbeno je bilo drago kolo. Konec izdidi partij drugega kola so sledili šele po 401 potezi. Tretje kolo je šlo skupno 261, četrto skupno 260 in prvo 198 potez.

Najdaljši dvo boj sta bila Mihil in Tajmanov. — Njuna partija je imela natančno 100 potez. Drugi rekord branita Boleslavski in Trifunović. Njuna partija je imela samo 13 potez. Obe rekordni partiji sta bili končani neodločeno.

Šestica najboljših. — Največ uspehov so doslej želi Smislov, Matanović, Tajmanov, Karaklajič, Geller in Korčnjak. Od štirih možnih točk so dosegli za svoje moštvo po 2,5 točke.

Najslabše je začel Rabar. — V dveh partijah ni dosegel nobene točke.

Črni boljše od belih. — Zanimivo je, da je bila v dosednjih partijah obramba boljše od napada. Igralci s črnilim figuram so namreč dosegli večji uspeh. Rezultat je dosedaj 16:5,3,5 za črne.

Španska igra, ki omogoča belemu, da ohrani najdlje pobudo, je tudi na tem dvoboju v modi. V prvih štirih kolu je bila najpogosteje igrana, in sicer desetkrat. Razen nje so bile pogostejše še otvoritve: kraljeva indija — petkrat, sicilijanka — petkrat, damski gambit — trikrat in Nimcoindijka — trikrat.

26... Lf8, 27. Lf8: Kf8!, 28. Sb5
Beli ne more dobro braniti kmeta. Na 28. Sf7 bi prišlo Dc5, na 28. Dc2 Dd4, 29. Sc6 Dc5 itd.

29... Te8, 30. Sd4
Skakač je zastrupljen. 30. Te4: c2, 31. Te4 Te4!, 32. Dc4: De4+ itd.
30... d5, 31. Se2 Dc5!, 32. Da4 Kd8, 33. Dd7 Sf6, 34. Da4

Pozicija Keresa je izgubljena, zato poskusa izvesti napad na črnega kralja.
34... Kc7, 35. Df4 Dd6! 36. Te1 Dd7, 37. Sd4 Dd2, 38. Te2 e2, 39. Sif+? bi imel belji rami z večjim šahom po 40. Dg5+ Kf8, 41. Dd6+ (ne Tg3+ zaradi Sg4) Kf8 itd.

39... Kf8, 40. Sd4 e4D+, 41. Kf2 Dc7 42. Df6+ Kf8
Beli se vda. Na 45. Te7 bi sledilo 45... Dc7!, 44. Dc7: Df4+ z matom. Odlična igra našega vele mojstra. Kot črni premagati Keres je res lep podvig.

Opombe: ing. Gabrovšek

Zanimiva statistika

Prva polovica velikega sahovskega dvoboja med reprezentancama Jugoslavije in ZSSR v 64 partijah je bila končana. Nekaj zanimivih številk iz prvih štirih kol:

Povprečno 35 potez v eni partiji. — Ena poglavitnih značilnosti dosednjih 33 partij je borbenost vseh sodelujočih. Število potez te kar najbolj ponazarja. Povprečno je imela vsaka partija po 33 potez, vse partije prve polovice dvoboja pa skupno 1120 potez.

Najbolji borbeno je bilo drago kolo. Konec izdidi partij drugega kola so sledili šele po 401 potezi. Tretje kolo je šlo skupno 261, četrto skupno 260 in prvo 198 potez.

Najdaljši dvo boj sta bila Mihil in Tajmanov. — Njuna partija je imela natančno 100 potez. Drugi rekord branita Boleslavski in Trifunović. Njuna partija je imela samo 13 potez. Obe rekordni partiji sta bili končani neodločeno.

Šestica najboljših. — Največ uspehov so doslej želi Smislov, Matanović, Tajmanov, Karaklajič, Geller in Korčnjak. Od štirih možnih točk so dosegli za svoje moštvo po 2,5 točke.

Najslabše je začel Rabar. — V dveh partijah ni dosegel nobene točke.

Črni boljše od belih. — Zanimivo je, da je bila v dosednjih partijah obramba boljše od napada. Igralci s črnilim figuram so namreč dosegli večji uspeh. Rezultat je dosedaj 16:5,3,5 za črne.

Španska igra, ki omogoča belemu, da ohrani najdlje pobudo, je tudi na tem dvoboju v modi. V prvih štirih kolu je bila najpogosteje igrana, in sicer desetkrat. Razen nje so bile pogostejše še otvoritve: kraljeva indija — petkrat, sicilijanka — petkrat, damski gambit — trikrat in Nimcoindijka — trikrat.

Mladinsko košarkarsko prvenstvo LRS

V soboto in nedeljo so bili v Mariboru in Kranju, v Ljubljani pa vsa mianli teden polfinalni turnirji za mladinsko prvenstvo Slovenije. V Mariboru je nastopalo pet moštiev, v Ljubljani šest, v Kranju pa le dve. Medtem ko je bila udeležba na prvih dveh turnirjih zadovoljiva, je vsekar treba grajati odstop nekaterih moštiev, ki bi morala nastopiti v Kranju: Jesenice, Škofja Loka in Postojna.

Najboljši šest moštiev s polfinalnih turnirjev se je uvrstilo v finale, ki bo v četrtke in petek v Ljubljani. To so Odred iz Ljubljane in Partizan iz Maribora ter Triglav iz Kranja. Dosedanje tekme so pokazale, da mladinci sicer zadržujejo po lepoti igre, zato pa so lahko za vzgled vsakomur po borbenosti.

Mariboru pa je bilo prvenstvo Slovenije za mladince. Prvo mesto je

osvojil Branik, ki je visoko premagal vse svoje nasprotnike. Za njimi so se uvrstile vrste Maribora, Odrda, Celja in Ljubljane. Majhno število nastopajočih (5) še vedno kaže na staro dejstvo: tenško košarko v naših klubih zastopajo.

Poljaki boljše od Italijanov

Na mednarodnem košarkarskem turnirju v Krakovu, ki se ga je razen poljskih klubov udeležili tudi italijanski prvak Virtus, je zmagovalo moštvo poljske armade CWKS pred ASZ iz Varšave. Virtus je bil šele tretji z zmago nad domačim moštvom Vislo 45:45. Proti CWKS je Virtus izgabil 58:58, proti ASZ pa s 45:47 v podaljki. Inalna tekma CWKS proti ASZ se je končala z zmago prvih: 65:57.

Mariboru pa je bilo prvenstvo Slovenije za mladince. Prvo mesto je osvojil Branik, ki je visoko premagal vse svoje nasprotnike. Za njimi so se uvrstile vrste Maribora, Odrda, Celja in Ljubljane. Majhno število nastopajočih (5) še vedno kaže na staro dejstvo: tenško košarko v naših klubih zastopajo.

UPRAVNI ODBOR RADIO-ELEKTRO MEHANIČNEGA PODJETJA »REMPOD« — CERKNO razpisuje mesto vodje računovodstva

Pogoji: Popolna srednješolska izobrazba z najmanj 5-letno prakso v knjigovodstvu ali izpiti za finančnega knjigovodjo in več vodenja industrijskega knjigovodstva. Nastop službe takoj ali po dogovoru. Plača po tarifnem pravilniku ali dogovoru. Stanovanje preskrbi podjetje. Ponudbo z življenjepisom pošljite na gornji naslov.

REPUBLIŠKO BOKSARSKO PRVENSTVO ZA POSAMEZNIKE

Zadovoljiva udeležba - ne pa kvaliteta

V nedeljo pozno v noč se je zaključilo 16. tečajno leto jubilejno prvenstvo posameznikov v boksu. Nastopilo je okrog 40 boksarjev, med njimi tudi začetniki, kar je prvi primer v našem boksaškem sportu. To prvenstvo, ki je trajalo dva dni, je privabilo precejšnjo številco gledalcev, ki pa niso bili tako zadovoljni s kvaliteto posameznih borb, niti ne s sodniki, ki so vodili dvo boje — z izjemo nekaterih — precej nezanesljivo, mnogokrat pa dajali tudi zelo nerazumljive odločitve. Med boljše bi razstili predvsem Podbevška, mimo njega pa Lučenca, Grošlja in Antolinca. Medtem ko so nas zlasti razočarali Pušeken, škarfar in Remc, ki zagnat za nimajo sposobnosti za takšne borbe, kot so običajno za prvenstva.

KVALITETA NI BILA NAJBOLJŠA

Ze prvi dan tekmovalja je pokazal, da se v boksaških vrstah vzgaja mladi, talentirani kader, ki bo čez nekaj let precej pomenil. Trdimno lahko, da so začetniki v nekaterih primerih bolj zadovoljivi gledalci, kot pa boksarji splošnega razreda. Vtis smo imeli, da je kvaliteta prav pri vrhunskih slovenskih boksarjih nekoliko padla, medtem ko so začetniki pokazali solidno znanje. Nasprotno pa smo lahko zadovoljni z udeležbo tekmovalcev, ki jih je priložilo igrati iz Maribora, ostali pa so bili iz Krškega, Trbovelj ter iz Ljubljane.

V soboto je v predtekmovalnih nastopilo 11 parov pri začetnikih in v splošnem razredu. Pri začetnikih so zla-

stali ugajali Smrekar (Odred) ter Kovac in Mencej (obu v Ljubljani), ki so se odlikovali z borbenostjo in tehniko. V splošnem razredu pa je posebej za presenečenje Meško (Maribor), ki je premagal večkratnega prvaka, svojega klubskega tovariša Kajzerja, in to posebej zaslužno. Silno dramatična je bila borba med Livkom (Celuloza) in Šibilo (Maribor), kjer je Šibila zanesljivo zmagal.

MANJ ZANIMIVO V FINALU

Finalno tekmovalje se je začelo v nedeljo zvečer, končalo pa se je tudi z nekaterimi presenečenji, predvsem v splošnem razredu. Toda tudi v finalu so bile borbe pri začetnikih boljše kot v splošnem razredu. Pričaokavli smo več moštosti in ostrosti, pa so jo pokazali le nekateri tekmovalci. Zanimivo je, da ni bilo Ljubljanske med začetniki skoraj pribrilna nastava prvakov v vseh kategorijah, ki so bile v tej skupini na programu, le Mencej je zaradi poškodbe predal borbo Odrdedu Trohi. Oba sta se odločevala z lepim boksom.

Če ocenjujemo borbe v splošnem razredu, moramo pohvaliti Hauptmana (Erta) in Lazarja (O), mimo njih pa še Eršeta (O) in Slabeta (Br). To sta bili najboljši borbi večera — pa vendar še ne najkvalitetnejši.

UPRAVICENO RAZBURJENJE

Teško je dati gledalcem prav, ker vsak nastop gledajo s klubskimi očmi. Toda tokrat so imeli gledalci prav, ker so delali nekateri sodniki prehupe ne-

Brzojavke

● LONDON, 25. junija. (Tanjug). Sedemdeset mednarodni teniški turnir v Wimbledonu se je danes slovesno začel. Tega največjega svetovnega teniškega tekmovalja se letos udeležuje 128 teniških tekmovalcev iz 40 dežel, med njimi tudi Jugoslovani Falada, Panajotović in Keretić. Na čelu osmih skupin so verjetni kandidati za naslov prvaka: Hood, Rosewall, Davidson, Patty, Drobny, Richardson, Nielsen in Seixas. V prvem kolu sta bila naša predstavnikva izločena: American Eisenberg je premagal Falado s 6:2, 6:4, 6:2, Warwick (vešč) Brindlaj pa Panajotovića s 6:4, 6:2, 4:6, 6:1. Drobny je v prvem kolu izgubil proti Krishnanu (Indija) s 1:6, 6:4, 1:6, 4:6.

● SPLIT, 25. junija. — V Splitu je bilo končano XI. atletsko prvenstvo JLA, ki se ga je udeležilo 7 moštiev z več kot 150 tekmovalci. V skupini razvrativci je bilo prvo moštvo beograjske garnizije s 17.325 točkami pred najslabšo garnizijo, ki je dosegla 17.833 točk. Za njima so se razvrstili: moštvo Jugoslovanskega vojnega letalstva 17.412, zagrebška garnizija 17.989, in Jugoslovanska vojna mornarica 17.998.

● GARMISCH PARTENKIRCHEN, 25. junija. (Tanjug). Drugi dan teniškega dvoboja Jugoslavija in Nemčija v Garmisch Partenkirchenu so domači igralci zmagali s 6:1. — Rezultati: Kaphammer : Jakšič 6:2, 4:6, 6:2, Buding : Škulj 6:1, 6:1, Mayja : Veselić 6:2, 7:5, Tomljenović : Semrat 1:6, 6:4, 6:3, Buding-Semrau : Nešič Škulj 5:4, 6:2, Mayja-Kaphammer : Tomljenović-Jakšič 6:6, 6:7, 6:4. Končni izid dvoboja je potekematek 11:1 za Zahodno Nemčijo. Nastopili so manj kot 23 let star teniški igralci.

● BUDIMPEŠTA, 25. junija. (Tanjug). V nogometni tekmi za srednjeevropski pokal je domači Vasas premagal UDA (Praga) z 2:0 (0:0).

● MONZA, 25. junija. (Tanjug). Mednarodna rokometna tekma Avstrija : CSR je bila končana z rezultatom 16:15 (6:7) za Avstrijo.

● BUDIMPEŠTA, 25. junija. (Tanjug). V nogometni tekmi za srednjeevropski pokal je domači Vasas premagal UDA (Praga) z 2:0 (0:0).

● MONZA, 25. junija. (Tanjug). Mednarodna rokometna tekma Avstrija : CSR je bila končana z rezultatom 16:15 (6:7) za Avstrijo.

● REKA, 25. junija. Na Reki, v Opatiji, Labinu in Pulju se je začel IV. mednarodni mladinski nogometni turnir »Kvarnerska riviera«. Na Reki sta se pomerila Šibenik in »Reka«. Zmagal je »Šibenik« z 2:1 (1:0). V drugi tekmi je »Slavoj Liberice« (CSR) premagal »Csepeli Vasas« (Mađarska) z 1:0 (0:0). V Pulju je zagrebški Dinamo igral z budimpeštanskim Vasasom neodločeno 0:0.

● ZAGREB, 25. junija. V Zagrebu se je nadaljevalo mednarodno plavalno tekmovalje, ki so se ga udeležili plavalci Mađarske, Vzhodne in Zahodne Nemčije ter Avstrije. Najzanimivejša točka je bila štafeta 4 x 100 m moški. Zmagali so Mađžari v času 4:36,2, jugoslovanska štafeta (Skanska, Danar, Čambo in Njeguš) je prispela na cilj v času 4:43,2.

● ZAGREB, 25. junija. Po mednarodnem plavalnem tekmovalju je bila vaterpolo tekma olimpijskih kandidatov, ki se v Zagrebu pripravljajo za Melbourne. Zmagalo je »Beloo« moštvo, ki je pravzaprav prva garnizija, nad plavalnim moštvo s 5:2 (1:1). V prvem polčasu je bila igra dokaj slaba. Igralci obeh moštiev so pogostokrat delali napake pri streljanju na vrata. Drugi polčas je bil veliko bolj živahen. Zlasti igralci »belega« moštva so bili veliko bolj natančni v streljanju in so dosegli kar 4 gole. Za »beloo« moštvo so dosegli kar 3 gole. Ježić in Ivković 2, za »plavo« Šiljak in Franković po 1.

● PLOESTL, 25. junija. — Davi je

NAŠA »SEDMA UMETNOST«

Nekaj o proizvodnji, prometu in prikazovanju domačih filmov

Kakor bi bilo zapeljivo natrestiti vsaj za prgišče velikih in malih misli o filmu, o njegovem pomenu in vlogi pri razvedrilu in vzgoji sodobnega človeka, se temu odrekam, točneje: samo delno odrekam. Namesto razmišljanja bom za uvod zabeležil le kratko statistično ugotovitev: v letu 1955 je bilo v Ljubljani 5487 filmskih predstav, število obiskovalcev se je povzpelo na 2.795.349, v kinematografske blagajne pa se je v istem času nateklo 110.138.037 dinarjev. K tem številkam lahko samo še pripomnim, da je bil obisk v letu 1955 večji kot v letu 1954 in da so izgledi, da bo ta obisk letos še večji.

Bolj zanimivo in vredno razmišljanja je pri vsem tem vprašanje slovenskega filma, na račun katerega je bilo v teh desetih letih, odkar obstaja, že toliko napisanega in izgovorenega, da se je prava slika o njem že zdavnaj zameglila in je treba precej truda, če se hočemo dokopati vsaj do kolikor toliko zanesljivih obrisov te iznikajoče se podobe. Vzrok in

omogoča — v sedanjih razmerah — zamenjava filmov v vrednosti 300.000.000 dinarjev letno, vsota, ki ne bo samo utrdila, pač pa tudi razširila doseženo gospodarsko bazo našega filma.

S 1. julijem se bodo po novem zakonu o filmu lahko ukvarjala z zamenjavo filmov v tujini, če so potrebna še doplačila oziroma če je razlika v ceni, samo podjetja za promet s filmi in ne več proizvajalci sami. S tem bo nujno prišlo do večjega sodelovanja med proizvodnimi in distribucijskimi podjetji, kar bo v obojestransko korist. Da bi domačemu filmu pomagali do večje veljave doma in v svetu, je v pripravi zakon, ki omejuje uvoz tujih filmov. Doslej ni bilo v tem pogledu praktično nobenih omejitev, uvažali smo povprečno po 150 tujih filmov na leto, novi zakon pa bo dovoljeval uvoz samo 90 filmov. Če bodo podjetja za promet s filmi hotela ostati na tekočem s filmsko produkcijo v svetu, če bodo hotela zadostiti povpraševanju in potrebam domačih kinematografov, se bodo morala nasloniti na možno-

prospasti, najmanj dve tretjini, če hočemo napredovati. Zdjaj niso več osnovni problem gospodarske možnosti, pač pa problem umetniške potence: scenaristi in režiserji.

Problem scenarijev. Stopil sem k profesorju Vladimiru Kochu, dramaturgu »Triglav-filma«. Uvodni stavek je bil dokaj oster: »Scenaristov v pravem pomenu besede sploh nimamo.« na moj, malce začuden obraz pa je vedro, skoraj v pojasnilo prejšnjega dodal: »Imamo pa nekaj dobrih scenarijev.« Odložil sem svinčnik in ga prosil, naj mi razloži ta navidezni paradoks. Naj iz daljšega razgovora povzamem najbitnejše: Ljudi, ki bi bili verzirani v pisanju scenarijev, pri nas ni, so pa ljudje, ki scenarije vendarle pišejo, to se pravi, predloženi scenariji niso nikdar taki, da bi na njih podlagi lahko takoj napisali snemalno knjigo in začeli snemati film. Procedura je običajno naslednja: če je scenarij (ali sinopsis, ali filmska zgodba) sprejet, ga avtor, po temeljitem posvetovanju z režiserjem, ki naj bil film snemal, z dramaturgom, pa še s kom drugim, ponovno predela in če je potreba, ga ob pripombah in sodelovanju drugih filmskih delavcev toliko časa predeluje in popravlja, dokler ni scenarij napisan v taki obliki, da pomeni zanesljivo osnovo za dober film. Šele na podlagi tako izdelanega, predvsem pa, da bo čas snemanja skrajšan na minimum, kar je za film ogromnega gospodarskega pomena. Z drugimi besedami: najprej temeljite in vsestranske priprave, šele nato snemanje. Gospodarska računica je namreč pokazala, da so, če je pri tem prihranjenih samo štiri, pet dni snemanja, 1 scenarij i vse priprave okrog njega v celoti plačane. Sicer pa stroški za scenarij nikdar ne presežejo 2 do 2,5 % celokupnih stroškov pri proizvodnji enega filma.

V čem je smisel takega dela? Ker nimamo še verziranih scenaristov, je to edina možnost, da pridemo do dobrih scenarijev; če je scenarij dober, če je z njim do podrobnosti seznanjen režiser, oziroma, če režiser ve, da ga je možno v celoti in brez korektur spraviti na filmski trak, pomeni, da imamo še pred snemanjem tudi od strani režiserja jamstvo, da bo film vsaj kolikor toliko dober, predvsem pa, da bo čas snemanja skrajšan na minimum, kar je za film ogromnega gospodarskega pomena. Z drugimi besedami: najprej temeljite in vsestranske priprave, šele nato snemanje. Gospodarska računica je namreč pokazala, da so, če je pri tem prihranjenih samo štiri, pet dni snemanja, 1 scenarij i vse priprave okrog njega v celoti plačane. Sicer pa stroški za scenarij nikdar ne presežejo 2 do 2,5 % celokupnih stroškov pri proizvodnji enega filma.

V zakladnico slovenskih izvirnih anekdot je že prišlo mnenje, da »Triglav-film« na debelo odkupuje scenarije in filmske ideje,

tudi šestih, sedmih filmov na leto), razmišljajo pri »Triglav-filmu« o stalni namestitvi, oziroma o enoletnih angažmajih nekaterih igralcev, ki so se že doslej uveljavili pri filmu. Omenjen je bil Stane Sever, Boris Kralj, pa še ne-

gočeno snemanje dveh filmov hkrati, kar postaja pri sedanjih povečani produkciji pravzaprav neodločljiva nujnost.

USODA KRATKEGA IN DOKUMENTARNEGA FILMA

Problem kratkega, kulturnega ali dokumentarnega filma je bil in bo še dolgo ostal nerešen. To prihaja zdaj še bolj do izraza, ko vsa filmska proizvodnja teži

Mlada igralca v prihodnjem slovenskem filmu »Dolina miru«

kaj drugih, kakih pet, šest igralcev. Ne mislijo jih sicer odtegniti Drami oziroma gledališču na sploh, pač pa se dogovoriti i z igralci i z vodstvom gledališča tako, da bi lahko »Triglav-film« zanesljiveje računal z njimi, da ne bi bil več odvisen, vsaj ne v taki meri kot doslej, od gledališkega repertoarja.

OSAMOSVOJITEV TEHNIČNE BAZE

S 1. julijem se bo v skladu z že omenjenim zakonom o filmu oddelila od »Triglav-filma« njegova dosežena tehnična baza, ki bo poslej poslovala ločeno, kot samostojno gospodarsko podjetje. Njena kapaciteta je šest do sedem celovečernih filmov na leto. Pri dosežani skromni produkciji domačega filma je zaradi gospodarskega diktata bila nujno vezana na koprodukcijo oziroma na prodajo uslug. Slovenski filmi bodo letos zaposlovali polovico njene zmogljivosti. Snemanje »Dolina miru«, v režiji Franceta Stiglice in po scenariju Ivana Ribiča, gre že h koncu. V pripravih pa sta še filma »Ljudje in luči« v Pretnarjevi režiji, in filmska burka »Balanser«, ki jo po ideji Mateja Bora pišeata Jože Tiran in Frane Milčinski-Ježek, režiser še ni določen, omenjajo Franceta Jamnika. S kopicco »čez«-jev bodo morda začeli snemati konec leta ali začetek prihodnjega, še Ribičevo komedijo »Oj ta mladost«, nekakšno novo Vesno, seveda če bo dovolj časa in dovolj sredstev na razpolago, če bo mogoče obiti režiserja in primerne igralce.

Tudi sedanjih razmah domačega filma ne more v celoti zapolniti tehnične baze, zato, kot sem že omenil, ostane še vedno ne samo možnost, pač pa tudi gospodarska nujnost sodelovanja s tujimi filmskimi družbami. Vendar je tudi tu prišlo do občutnih sprememb: prej je »Triglav-film« pod stalno grožnjo gospodarskega propada iskal koprodukcijo za vsako ceno in ponujal svoje usluge, zdaj se je položaj že toliko izboljšal, da lahko izbirajo pa tudi odklanjajo, tako so letos odklonili že nad deset koprodukcij in uslug. Za obnovo tehnične baze pa računajo nekoliko tudi na pomoč Zveznega izvršnega sveta, ki ima v ta namen že pripravljenih nekaj sredstev.

Sam »Triglav-film« pa je s povečanjem proizvodnje v vse večji zagati zaradi prostorov, sedanjim prostori mu dovoljujejo ob istem času snemanje samo enega filma, če pa bi smeli cerkev prezidati oziroma razširiti in dozidati še nekaj prostorov, bi jim bilo omo-

h gospodarskemu računu. Ta problem postaja še bolj zapleten, če mu postavimo ob stran stalno zahtevo publike in kritike, ki hoče kratkih filmov. To stanje še posebej prizadeva »Viba-film« (dosežanje proizvodno podjetje slovenskih filmskih delavcev), ki se je nekako specializiralo prav, ali vsaj predvsem za kratke filme.

Zakon o filmu sicer izrecno štiti domači kratki film, z vrsto predpisov mu skuša utreti pot in omogočiti življenje, toda pokazalo se je, da tudi zakon ni vedno dovolj, včasih je treba še kaj več. Konkretno: po zakonu so podjetja za odkup filmov dolžna, da odkupijo domače kratke filme, prav

jetja za predvajanje filmov dolžna predvajati domači igrani filmi, filmske novice, dokumentarni oziroma poučni ali kulturno prosvetni film«, slovenska podružnica UFUS pa je izdelala tri naročene, petnajst minut trajajoče filme, ki jih ni mogoče vključiti v nobeno izmed omenjenih rubrik, ker so ti filmi izrazito propagandnega značaja, čeprav obdelani v obliki umetniške reportaže. Pri »Vesna-filmu«, kjer so dva od teh filmov sicer odkupili, pravijo, da jih po zakonu niso dolžni odkupovati, ker so filmi naročeni in proizvajalcem plačani in ker so propagandni; Kinematografsko podjetje hoče za predvajanje pristojbino, vsaj za kritje učinkovitih stroškov, ker zakon za te vrste filmov ne zahteva brezplačnega obveznega predvajanja in jih je mogoče uvrstiti med reklamne filme, zato meni, da bi proizvajalci morali vključiti že v proizvodne stroške tudi to pristojbino. Avtorji filmov se čutijo upravičeno prizadete: filmi so propagandni, niso pa reklamni, ker propagirajo določeno panogo socialističnega gospodarstva na sploh, ne pa dejavnosti posameznih podjetij v konkurenčne namene, in končno postrežejo še z računom: za en sam dan predvajanja po vseh kinematografih Jugoslavije bi morali za en sam film plačati 480.000 din pristojbine, za pet dni predvajanja 2.400.000 din, še vedno za en sam film. Zakon o filmu v tem sporu ne more izreči poslednje besede, odnos do te vrste filmov ni preciziran. Trenutno je edina rešitev pametno razumevanje in sodelovanje, upoštevajoč argumente na eni in drugi strani.

PREDVAJANJE DOMAČEGA FILMA

Kinematografsko podjetje je izrazito gospodarska ustanova, podvržena vsem zakonom gospodarskega poslovanja. Prostor mi

Prizor iz obzorniške točke »Heroj Daki« (»Viba-film«)

opravičilo za to pa je iskati v dejstvu, da je film (ali naj bi bil) umetnost, ki je v svojem nastajanju in rasti močno navezana in odvisna od povsem gospodarskih zakonov industrijske proizvodnje. V dnevnem vrvežu življenja pa gledamo na film največkrat samo z enega zornega kota, z gospodarskega ali umetniškega.

Letošnje leto ni nepomembno za slovenski film, celo marsikaj se je zgodilo, kar je našemu kot tudi vsemu jugoslovanskemu filmu dalo trdnjše gospodarsko osnovo in odpljivjše organizacijske oblike. Mislim predvsem na dva momenta: našemu filmu so se odprla sorazmerno številna tuja tržišča, kar je zelo izboljšalo gospodarske možnosti; novi filmski zakon pa je v večji meri kot doslej zaščitil proizvodnjo in predvajanje domačega filma.

MOŽNOSTI IZVOZA DOMAČIH FILMOV

Lani, predvsem pa letos, se je položaj toliko izboljšal, da naš film vsaj do neke meje lahko zanesljivo računa na vzhodni trg. Direktor Triglav-filma, Brane Tuma, je v tem pogledu optimist. Veselo je potegnil s svinčnikom po papirju in — videti je bilo, da tega ne dela prvič — zračunal: »S predvajanjem po Jugoslaviji dobimo v najboljšem primeru komaj četrtino v film vloženi stroškov, če pa film prodamo na primer v Sovjetsko zvezo, pa še v dve drugi državi na vzhodu, imamo že sredstva za nov domači film. Če pa je film res dober in ga odkupijo v vseh teh državah, pa še morda kje na Zahodu, nam izkupiček omogoča izdelavo dveh domačih filmov...«

In kakšni so dosežani uspehi? »Na tuje trge smo doslej plasirali že Kekca, Na svojih zemljih, Vesno in Trenutke odločitev, ali v gospodarskem jeziku povedano: čeprav smo v letošnjem letu dobili doslej najnižjo subvencijo, ki ne zadošča za kritje proizvodnih stroškov niti enega samega celovečernega umetniškega filma, imamo na programu kar tri domače filme. Ali z drugimi besedami: v našem letošnjem proračunu je subvencija — v višini 37.000.000 — soudeležena s komaj četrtino celotne vsote, medtem ko je bilo še v letu 1953 razmerje povsem obratno, s subvencijo je podjetje krilo celih 80 % proizvodnih stroškov...«

Prodiranje domačega filma na vzhodna tržišča pomeni pravzaprav zamenjavo za filme, izdelane v teh deželah, prodaja istih filmov distribucijski mreži doma pa prinaša izkupiček, ki — kot je bilo že omenjeno — daje naši filmski proizvodnji trdnjše gospodarsko bazo. Dosežanja jugoslovanska filmska produkcija

zamenjave z domačimi filmi. Zamenjave pa so seveda neomejene. To se pravi, če bodo ta podjetja hotela obdržati sedanje število obiskovalcev, bodo morala nujno obdržati tudi sedanje število premier, to pa jim bo mogoče le, če bodo v polni meri izkoristila možnosti zamenjave. To pa bo hkrati utrla pot našemu filmu tudi tja, kamor doslej ni imel dostopa.

Direktorju »Vesna-filma« Radu Sušteršiču, se ta pot ne zdi nemogoča, čeprav meni, da ne bo prav

John Kitzmüller v »Dolini miru«

lahka. V nasprotju z dosežanjo prakso, ko smo čakali, kdaj bo tujina nekako sama po sebi, iz občutka lastnih potreb, segla po našem filmu, prihajamo zdaj tudi tu na manj sentimentalna, gospodarska pota. V Ameriki kupimo na primer vsako leto okrog 50 filmov, in mar res ni nobene možnosti, da bi nakup teh 50 filmov vezali, recimo, na odkup vsaj enega ali dveh naših? Novi zakon bo nakupovalce tujih filmov nekako prisilil, da bodo poskusili izkoristiti tudi take možnosti.

ZAOSTRITEV PROBLEMA KVALITETE

S tem, da se nam je deloma že odprl tuji trg in da ga bomo morali, z ozirom na omejene možnosti uvoza tujih filmov, še bolj razširiti, prihaja v naši filmski industriji do nujne zaostritve problema kvalitete filmov. Zamenjava domačega filma s tujim je seveda možna le tedaj, če naš film vsaj do neke meje ustreza zahtevam tujega trga: biti mora vsaj na povprečni evropski višini. Direktor Brane Tur meni: »Slehnerni film, ki ga snemamo, moramo delati s perspektivo za izvoz, najmanj polovico filmov moramo prodati v tujino, če nečemo

pogledal sem si tudi tu številke, ki so običajno še kar najobjektivnejše: v prvi polovici letošnjega leta je bilo poslanih dramaturškega oddelku 56 scenarijev, sinopsisov, idej in filmskih zgodb, od vsega tega so bile odkupljene samo štiri stvari, in sicer od štirih različnih avtorjev. V splošnem pa velja pravilo, da mora biti v zalogi vsaj štirikrat toliko scenarijev kot je enoletna produkcija filmov, ker je le tako mogoče, da i režiser i igralci vsaj do neke meje lahko izbirajo in izberejo film, ki jim nekako najbolj »leži«. Sicer pa je to tudi v svetu nekaj povsem normalnega, kar se je pokazalo tudi z gospodarskega stališča za koristno in smiselno.

FILM IN GLEDALIŠČE

Izključno filmskih igralcev Slovinci nimamo. Najvidnejši filmski igralci so hkrati v pretežni večini tudi najvidnejši igralci naših osrednjih gledališč, predvsem Drame. Doslej je bil film v podrejenem položaju, odvisen od programa v gledališčih, zdaj pa, ko so realni izgledi za večjo filmsko proizvodnjo (letos nameravajo posneti tri, prihodnje leto še štiri filme in v daljši perspektivi računajo z izdelavo petih, pa

tako so jih dolžni brezplačno predvajati kinematografi, v nasprotnem primeru morajo celo plačati kazen. Vendar, podjetja za odkup filmov, pri nas »Vesna-film«, so dolžna, da odkupijo samo toliko kratkega filma, kolikor ga lahko kot predfilm priključijo k celovečernim filmom, ki so jih sama nabavila, se pravi, »Vesna-film« mora letno opremiti s kratkim filmom 20 do 30 filmov, kolikor jih pač kupi. Pa tudi v primeru, ko je kratki film odkupljen — kar se je doslej vedno dogajalo — in da ga kinematografi predvajajo brezplačno, je še vedno nerentabilen, potrebna mu je subvencija.

V poslednjem času pa je prišlo do neprijetnega spora, ali bolje do nesporazuma med sedanjim »Viba-filmom« (prej slovenska podružnica UFUS) in ljubljanskim Kinematografskim podjetjem, kar je našlo odraza, ne pa rešitve, tudi v dnevnem tisku. Zakon o filmu določa, da so pod-

ne dopušča, da bi kaj več napisal o gospodarskem poslovanju podjetja, ki mi ga je ljubeznivo obrazil direktor Karel Grahek, naj zato v skladu z naslovom »zaključek zabeležim samo nekaj stavkov o odnosu Kinematografskega podjetja do predvajanja domačih filmov. Večkrat je bilo slišati, pa tudi brali smo lahko o »diskriminaciji« domačega filma, zato besedo o tem. Zakon o filmu natanko določa obveznosti, ki jih tako podjetje ima do domačega filma, sicer pa je tudi tu odločujoča gospodarska računica. Film, tudi domači, prihajajo na spored po nekem razporedu distribucijske mreže s povprečno dobo predvajanja 7 do 8 dni. Če je po preteku tega roka obisk še vedno nad 50 % in če imajo na razpolago še eno kopijo filma oziroma, če zadržanje filma ne moti programa po drugih kinematografih, je predvajanje filma podaljšano. Če pa obisk pade pod 50 %, je film avtomatično odstranjen s sporeda. Vzrok: nerentabilnost predvajanja. Konkreten primer: Jubilej gospoda Ikla je bil na sporedu samo tri dni, obisk je bil vsak dan manjši, v zadnjem dnevu je bilo od 553 sedežev v Komuni zasedenih le 204, in film je bil zamenjan. V tem smislu so tudi sklenjene vse pogodbe s producenti. Kadar torej govorimo o diskriminaciji domačega filma, moramo iskati vzroke ali v slabi kvaliteti filma, ali nezainteresiranosti publike, ali pa v malomarni reklamni kinematografa za domači film. Zakon o filmu namreč določa, da morajo podjetja za predvajanje filmov poskrbeti za potrebno reklamo domačega filma. Če za domači film ni bilo storjene nobene reklame, kritizirajmo kinematografsko vodstvo, če pa je to vodstvo film odstranilo s sporeda, se zamislimo sami vase in skušajmo premagati v sebi nezaupanje, ki ga morda še vedno imamo do domačega filma.

CIRIL ZLOBEC

Maks Furijan in Boris Kralj kot nemška oficirja v filmu »Dolina miru«

DNEVNE NOVICE

Elektrotehniško društvo LRS — Sekcija praktičnih elektrotehnikov, vabi vse svoje člane na sestanek skupine za materiale, ki bo združen z ogledom tovarne »Elma« Crnuče. Sestanek bo v četrtek, 28. junija. Zbirališče ob 12 pred tovarno.

Obvestilo. Delavski svet podjetja Radio servis, Ljubljana, Cankarjeva št. 3-1, obvešča vse ustanove, društva in družbene organizacije, da naročajo ožvonenje pismeno najkasneje 3 dni pred prireditvijo. Poznejši naročil podjetje ne bo sprejemalo. — Uprava podjetja.

FLEX je samo prvovrsten. FLEX čisto čisto zmanjka na trgu, ker pri izdelavi ni nobenih nadomestkov. FLEX je vedno prvovrsten.

Kar ni bilo mogoče včeraj, je danes. Za Teint Bell ROZNO MLEKO so surovine zagotovljene. Odlični izdelki za naše žene.

PREDAVANJA

Umetnostno zgodovinsko društvo sporoča, da bo v torek, 26. junija, ob 20 v Moderni galeriji v Ljubljani zadnje predavanje profesorja dr. Vojislava Moleta o »Genezi novejšega poljskega slikarstva«. Vjudno vabljeni!

VESTI IZ KRANJA

KINO »STORZIC«: Ameriški barvni film: »Saskacevan«. Predstavi ob 18 in 20. Prodaja vstopnic od 17 dalje.

»SVOBODA«: Mehlički film: »Mehka v pesmi«. Predstava ob 20.

LEJNI KINO »PARTIZAN«: Premiera italij. filma: »Turek-Napolitanec«. Predstava ob 20.30. Samo danes.

Z JESENIC IN OKOLICE

Zdravniško dežurno službo na Jesenicah ima dr. Avgust Tancar, Gosposvetska cesta 23, telefon 278.

KINO

»RADIO«: Zaprt.

»PLAVZ«: Jugosl. - nemški film: »Klitsura«. Predstavi ob 18 in 20.

Umrli so v Ljubljani

Terezija Gole, dojenček, Korotanška 19. Pogreb bo danes ob 15 v Dravljah.

Ing. Fridolin Hacin, direktor STS, rojen 1892, Gorjupova 12. Pogreb bo danes ob 16 na Zalah.

Franc Resman, upokojenec, rojen 1880, Knezova 59. Pogreb bo danes ob 16.30 na Zalah.

Marija Turnšek-Murn, osebna upokojenka, rojena 1872, Milčinskega 73 a. Pogreb bo danes ob 17 na Zalah.

GLEDALIŠKA

SLOV. NARODNO GLEDALIŠČE

DRAMA

Torek, 26. junija ob 20: Giraudoux: »Norica iz Challlota«. Abonma S. Sreda, 27. junija ob 20: Galsworthy: »Prvi in zadnji« — Shakespeare: »Kakor vam drago«. Uprizoritev Akademije za igralstvo umetnost. Izven in za podelitve.

1., 2. in 3. julija: Gostovanje ljubljanske Drame s Cankarjevimi »Hlapci« na III. mednarodnem gledališkem festivalu v Parizu v gledališču Sarah Bernhardt.

OLJE ZA SONČENJE

OPERA

Sreda, 27. junija in petek, 29. junija: »Zaljubljen v tri oranže«. Gostovanje ljubljanske Opere v Parizu v Viki Operi.

Sreda, 27. junija ob 20: Giordano: »André Chenier«. Gostovanje mariborske Opere. Izven.

Četrtek, 28. junija ob 20: Mascagni: »Cavalleria rusticana«. Băranović: »Srce iz leta«, balet. Gostovanje mariborske Opere. Izven.

Opozarjamo na gostovanje Opere in baleta SNG iz Maribora, ki bo v sredo, 27. in v četrtek, 28. junija v ljubljanski Operi. Prvi večer, v sredo, uprizori Opera Giordanovo opero »André Chenier«, drugi večer, v četrtek, Mascagnijevo enodejansko opero »Cavalleria rusticana« in balet Băranovića v treh slikah »Srce iz leta«.

Muzikalno vodstvo obeh večerov ima dirigent Jakov Cipci. Vstopnice po cenah od 200 din navzdol so za oba večera že v prodaji pri operni blagajni.

SENTJAKOBSKO GLEDALIŠČE

Ljubljana, Mestni dom

Sreda, 27. junija ob 20: Malenšek-Fregelj: »Srce nikdar ne laže«, spevogigra. Red B. Vstopnice so tudi v prodaji.

Preprodaja vstopnic v Mestnem domu. Rezerviranje telefon št. 32-860.

RADIO LJUBLJANA

Sporočila za torek, 26. junija

Poročila: 5.05, 6.00, 7.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.30 in 22.00.

5.00-7.00 Dobro jutro, dragi poslušalci! (pester glasbeni spored) — 6.30 do 6.25 Naš jedilnik — 6.30-6.40 Reklame — 7.10 Zabavni zvoki — 8.00 Slovenske narodne pesmi poje Ljubljanski komorni zbor — 8.30 Radijski roman: Jan de Hartog: Thalassa (nadaljevanje) — 8.50 Glasba ne pozna meja — 9.30 Radijska igra: Nušič: Sunčljiva oseba — 10.15 Poletna narava in poletna občutja v glasbi — 11.00 Radijski koledar — 11.05 Od melodije do melodije — 11.45 Cicibanom — dober dan! — Antonin Sramek: Neposlusni otoci — 12.00 Napetost: filmov in glasbenih revij — vmes od 12.30 do 12.40 Kmetijski nasveti: Ing. Jože Ferčec: O uspehih osemletnega — 13.15 Zabavna glasba — 13.35 Naši operni solisti pojo arije iz znanih oper — 14.30 Za dom in ženo — 14.40 Zeleni ste — poslušajte! — 15.15 Zabavna glasba vmes reklame — 15.35 Igra vaški kvintet, poje Režika, Sonja, Božo in Miško — 16.00 Utrinki iz literature: Marcel Aymé: Davkar I. — 16.20 Popolninski koncert — 17.15 Zabavna in pesna glasba — 18.00 Sportni tednik — 18.30 Skladbe in priredbe — 19.00 Glasbeni pregledi — 20.40 Sestrenade Viktorija Herberta — 21.00 Pot do Ustanovne listine Združenih narodov (ob 11. obletnici podpisa) — 22.15 do 23.00 Nočni koncert — 22.15-23.00 UKV program: Plesna glasba — 23.00 do 24.00 Oddaja za tujino — na valu 327,1 m (prenos iz Zagreba).

Z BLEDA

KINO

Italijanski film: »O. K. Nerone«. Predstavi ob 18 in 20.30.

MARIBORSKE VESTI

DEZURNA LEKARNA

Torek, dne 26. junija: lekarna »Studenca«, Gorkoga ulica 18.

KINO

PARTIZAN: Ameriški barvni film: »Na daljnem severu«.

UDARNIK: Ameriški barvni film: »Nežna pesem«.

SLOV. NARODNO GLEDALIŠČE

Torek, 26. junija ob 20: Patrick: »Vroč kri«. Red C.

Umetnostna galerija. Razstava holandskega grafikarja Toona Wegnerja v spodnjih prostorih galerije. Razstavljanih je 47 risb in grafik. Razstava je odprta dnevno od 10-18 do 1. julija.

CELJSKE VESTI

KINO

»UNION«: Ameriški film: »Na divjem zapadu« (Stanlio in Olio). Predstavi ob 18 in 20.

»METROPOL«: Amer. film: »Zrtvovanje«. Predstavi ob 18.15 in 20.15.

IZ PTUJA

MESTNO GLEDALIŠČE PTUJ

Nedelja, 1. julija ob 20: Hopwood: »Skandal«, komedija v treh dejanjih. Gostovanje v Masjperku (Simlikalna dvorana). Tovarne vojnihi izdelkov). Abonma in Izven.

IZ MURSKE SOBOTE

KINO

»PARK«: Ameriški film: »Strahe«.

ZAHVALA

Najskrenejše se zahvalujemo vsem, ki so spremlili našega draga moža, očeta, dedka, brata, strica, tasta in svaka

AVGUSTA ROPICA

v tako velikem številu na njegovi zadnji poti. Iskrena zahvala vsem organizacijam terena Kolesija, vsem darovalcem vencev in cvetja ter pevcem za ganljive žalostinke.

Lojzka Ropić z družino

Uprava za ceste LRS,

Tehnična sekcija Ljubljana sporoča, da je umrl njen bivši sodelavec

JANEZ PUŠ

brigadir kamnoloma Cikava in borec NOV

Pogreb pokojnika bo v torek, 26. t. m., ob 16.30 z Vel. Vrha na pokopališče v Smarje.

Zasluznega delavca in zvestega borca bomo ohranili v častnem spominu, svojem pa naše iskreno sožalje.

UPRAVA ZA CESTE LRS
TEHNIČNA SEKCIJA
LJUBLJANA

OBCINSKI LJUDSKI ODBOR VRHNIKA
OBVEŠČA PREBIVALCE, DA NAS JE ZA VEDNO ZAPUSTIL TOVARIS

FRANC BORŠTNIK

LJUDSKI ODBORNIK IN NEUMORNI POLITIČNI DELAVEC,
ODLIKOVAN Z MEDALJO ZASLUGE ZA NAROD

POGREB POKOJNIKA BO V TOREK, 26. JUNIJA 1956, OB 17. URI OD DOMA
ZVEZE BORCEV NA POKOPALIŠČE NA VRHNIKI

VRHNIKA, 26. JUNIJA 1956

OBCINSKI LJUDSKI ODBOR
VRHNIKA

KINEMATOGRAFI PREDVAJAJO IV. LJUBLJANSKI FESTIVAL

KINO »UNION«

Ameriški barvni film

Roberta

Tednik: Filmske novice št. 25. — Predstave ob 16, 18 in 20.30. V glavni vlogi Kathryn Grayson in Howard Keel. Prodaja vstopnic od 14 dalje.

KINO »VIČ«

Francoski barvni film

»OBSEDENOST«

Predstave ob 16, 18 in 20.30. V glavni vlogi Michele Morgan in Raf Vallone. Prodaja vstopnic od 14 dalje.

KINO »KOMUNA«: Meh. film: »Rdeča Konga«. Brez tednika pri zadnji predstavi. Predstave ob 16, 18 in 20.30. V glavni vlogi Pedro Armendariz.

KINO »SLOGA«: Premiera ital. filma: »Dekleta iz Sanfrediane«. Predstave ob 17, 19 in 21. Ob 10 matineja istega filma. V glavni vlogi Antonio Cifariello in Rossana Podesta.

KINO »SOCA«: Ameriški barvni film: »Roberta«. Predstave ob 18 in 20. Prodaja vstopnic v vseh kinematografih od 14 dalje, za matinejo v kinu »Sloga« pa od 9 dalje.

LEJNI KINO »BEZIGRAD«: Mehlički film: »Rdeča Konga«. Tednik. Predstava ob 20.30. Prodaja vstopnic uro pred pričetkom predstave.

MLADINSKI KINO LM, Kotnikova 8, predvaja za mladino angleški film: »Skrivni rov«. Predstave vsak delavnik ob 15, vsak torek, sredo in četrtek tudi ob 10, vsako nedeljo pa ob 8.30 in 10.30.

KINO »LITOSTROJ«: Amer. barvni film: »Robinson Crusoe«. Tednik: Filmske novice št. 19. Predstavi ob 18 in 20. Prodaja vstopnic uro pred pričetkom prve predstave.

2540

30. jun. do 21. jul. 1956

Začetek predprodaje vstopnic za festivalne prireditve bo od 27. junija dalje v festivalni blagajni v Križankah, in sicer od 10.—13. in od 17.—19. ure, od 30. junija dalje bo blagajna odprta od 10.—13. in od 17. do 20.30 ure, vendar za predprodajo le do 19. ure. Za posamezne prireditve bo mogoče dobiti vstopnice tri dni prej. Pri blagajni je na vpogled program festivalnih prireditev.

VSTOPNINE:

Za predstave beograjske Opere: I. prostor 350, II. prostor 290, III. prostor 200, stojišče 100 din.

Za predstave ljubljanske Opere »Kolo«, »Lado« ter Indonezijske: I. prostor 180, II. prostor 130, III. prostor 90, stojišče 40 din.

Tržaški trio »Ars Nova« in SNG Trst: I. prostor 120, II. prostor 80 din.

Koncert Součkov in Čangaloviča: I. prostor 180, II. prostor 130, III. prostor 90 din.

Koncert Slovenske filharmonije: I. prostor 150, II. prostor 110, III. prostor 80 din.

Protiperonosporna služba

Poročilo za dne 25. junija 1956

Vreme ostaja še nadalje hladno in deževno. V teku včerajšnjega dne je nastopilo rahlo izboljšanje vremena. Minimalna temperatura se je nekoliko dvignila in je v glavnem pressegla in stopnjo Celzija. Danes zjutraj je deževalo predvsem na Primorskem.

Napoved: Deževno vreme in relativno ugodna temperatura povzročata vsakodnevnemu okužnemu vnetju po peronospori ter vsakodnevni pojav peronospore.

Vinogradniki Goriških brd, okolice Ajdovščine, Sempetra pri Gorici, Sempasa, Ajševce, Vrtojbe, Volteje drage in Branika začnejo takoj s tretjim škropljenjem vinogradov proti peronospori.

Prav tako naj takoj začnejo s tretjim škropljenjem vinogradnikov okolice Izole, Koprja, Skočjana pri Koprju, Ankarana, Rižane, Smarja nad Koprjom, Portoroža in Sočevlja.

Kot smo že poročali, je močan pojav peronospore zapažen v okolici Izole, Skočjana pri Koprju, Ankarana, Tribana, Strunjana, Rižane, skratka, v nižinskih legah na Koprskem. Opozarjamo vinogradnike omenjenih krajev, naj skrbno škroplijo svoje vinograde, ker je opaziti v omenjenih krajih, da je doseženo škropljenje zelo slabo izvajano. Vinsko trto je treba škropliti tako, da so grozdiki, poganjki in listje s spodnje strani temeljito poškropljeni. Zaradi deževnega vremena uporabljajte 1 do 1,5 % bordsko brozgo ali 0,3 % Ditan. Pripravljeni brozgi vedno prinesejte 0,2 do 0,25 % Cosana (ali 20-25 dkg na 100 litrov brozge).

Večji pojav peronospore je bil tudi na Bizeljskem dne 24. junija, kjer je opaženo, da posamezni vinogradniki ne škroplijo redno vinske trte. Ponovno opozarjamo vinogradnike, da vreme zadnjih dni ugodno vpliva na razvoj peronospore in je pričakovati nasplošno pojav peronospore še v večji meri.

Kmetijski inštitut LRS

KINO »ŠIŠKA«

Francoski barvni film

»Grof Monte Christo«

I. del

V glavni vlogi Jean Marais in Lea Amanda. Predstave ob 16, 18 in 20. Prodaja vstopnic od 15 dalje.

OBCINSKI LJUDSKI ODBOR PIRAN

daje vsem prizadetim

OBVESTILO

da v občini Piran ni vseljivih stanovanj niti hiš na razpolago in zato bodo vse prošnje za dodelitev stanovanj in hiš zunanjih prosilcev smatrane kot brezpredmetne.

2539

OBCINSKI LJUDSKI ODBOR PIRAN

Pozivamo vse delavce in uslužbence

ki jim je penehalo delovno razmerje v letu 1955, pa izpolnjujejo pogoje, ki jim dajejo pravico do deleža pri plačah iz dobička, da se ustno ali pismeno zglase pri podjetju in uveljavijo svoje pravice. Po izteku trimesečnega roka od objave tega oglasa izgube pravico do deleža, če se ne bodo pravočasno zglasili

RUDNIK KAOLINA ČRNA PRI KAMNIKU

2537

SREDI PRENAPORNEGA DELA ZA NAPREDEK ZAVODA NAM JE NENADOMA
OMAHNIL V SMRT NAS SPOŠTOVANI IN NEPOZABNI DIREKTOR, TOVARIS

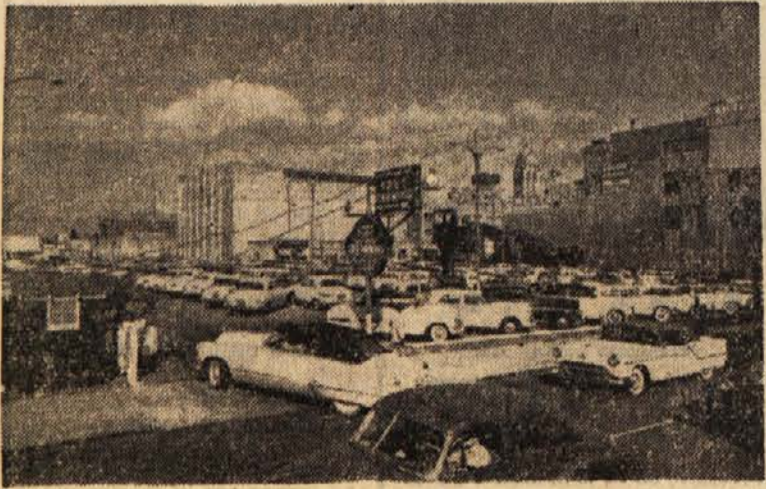
ing. FRIDOLIN HACIN

KI JE VSE ŽIVLJENJE POSVETIL NAŠI USTANOVNI IN STROKOVNEMU
SOLSTVU, ZA KATERO SI JE PRIDOBIL NEMINLJIVE ZASLUGE

OD POKOJNIKA, KI NAM BO OSTAL V TRAJNEM HVALEŽNEM SPOMINU,
SE BOMO POSLOVILI V TOREK, 26. JUNIJA 1956, OB 16 NA ZALAH

LJUBLJANA, DNE 25. JUNIJA 1956

UPRAVA IN DELOVNI KOLEKTIV
TEHNIŠKE SREDNJE SOLE

Na velikem kalifornijskem avto-parku soferjem ni treba več iskati praznih mest za parkiranje na kraju samem. Pomaga jim namreč televizija. Televizijske kamere, ki so pritrjene na visokih stoljih, jim omogočajo vpogled na ves prostor, kjer stoji avtomobil. Na gornji sliki vidimo prostor za parkiranje, na desni pa posnetek tega prostora na televizijskem platnu.

Knjižnica v tramvaju

Zamisel za ureditev knjižnic v tramvajskih vozilih se je pokazala povsod po Nemčiji kot izvrstna, in njene koristi za širjenje kulture silijo človeka k razmišljanju. Med obiskovalci tramvajev-knjižnic so tudi ljudje, ki doslej niso kdove kako pogosto obiskovali knjigarn. To je vsekako okoliščina, ki daje tej kulturni ustanovi poseben pečat. Na posameznih lahko dostopnih točkah, navadno na slepih tirih zadnjih tramvajskih postaj, se dvakrat tedensko pojavljajo tramvaj-knjižnice, hkrati pa tudi njihovi obiskovalci. Čas prihoda teh tramvajev je označen na po-

stajališčnih tablicah, tako da so povsem odveč vrste, čakanje in nestrpnost. Bralci prinašajo nazaj prebrane knjige in zahtevajo nove, ki so jih izbrali doma v knjižnih seznamih. Le redko se primeri, da knjižnica nima iskane knjige, saj njeni voditelji budno spremljajo uspehe vseh izdanih knjig in nabavljajo izmed priljubljenih izdaj ustrezno število izvodov. Kakovostne knjige in različne knjižna plaža so na policah knjižnice razvrščene v enakem razmerju. Vendar se okus bralcev naglo izpreminja in je spričo tega knjižnica čedalje bolj kvalitetno bogata.

Dreser pripoveduje...

Zgodbe o štirinožnih cirkuških umetnikih

(Nadaljevanje)

Ko je cirkus odšel gostovat v neko mesto, je moral lama Pjetka, ki je bil šele nedavno sprejet v cirkuško skupino, potovati v vagonu, v katerem je bila kletka s pelikani. Pri štirinožnih »artistih« zanj namreč ni bilo prostora. Bilo je poleti. V tovornem vagonu je bilo silno soparno in Pjetka se v svojem debelem kožuhi ni prav nič prijetno počutil. Zjutraj so ga predramile muhe. Izčrpan od vročine in jezen je vstal in nepremično strmel v steno.

Ko pa so prinesli vedro vode v kateri so plavale ribe, namenjene pelikanom za zajtrk, je Pjetka ves vzdrhtel in se v ve-

selem pričakovanju okrenil proti vedru. Pelikani so bili nad njegovim početjem ogorčeni. Prhutaje s svojimi sivobelimi perutnicami so se široko odprtih kljunov zakadili v Pjetka. Fantu, ki je vedro prinesel, ni preostalo drugega, kakor da je pljusnil vodo na ptiče. Ti so se začeli otrepati vode in pri tem pokropili Pjetka od nog do glave. Tega pa si je ravno želel. Pjetka je ta prha očitno močno razveselila.

Po kopeli je Pjetka ponosno dvignil glavo in se zvišala ozrl na pelikane. Ko so jim vrgli kako ribo, jim je takoj pod dolgim kljunom zrasla nekakšna vreča. Pjetka je nekaj trenutkov preplašeno gledal to njihovo, zanj nenavadno početje, potlej se je pa ujezil in jel striči z ušesi. Dasiiravno je bil ves iz sebe od lhte, je bil vendarle podoben pohlevni ovci.

Potovanje je bilo kmalu zaključeno. V cirkusu so sleherni živali odkazali poseben prostor in tako je dobil tudi Pjetka v konjskem hlevu svoj kot. Toda novega stanovanja se je otepal z vsemi štirimi, fanta, ki je skrbel zanj, je ugriznil in kar naprej je skušal pobegniti. Nekega dne pa je Pjetka, ne da bi ga kdo opazil, zapustil hlev in se sprehodil po cirkusu. Ko je dospel do neke ograje, se je nenadoma vznemiril. Nozdrvi mu je dražil znan duh. Pjetka je krenil v smer, odkoder je prihajal znani vonj in kmalu našel pregrado, v kateri so stali pelikani. Tu se je Pjetka pomiril, legel na tla in zaspal. Tam smo ga tudi pustili. Tako se je začelo prijateljstvo med lamo in pelikani.

Pjetka se je pokazal kot zelo družabno bitje, predvsem pa se je rad sprehajal po cirkusu brez spremstva. Ne da bi pelikane pustil na cedilu, je navezoval nova in nova znanja. Ker se je povsod, kjer se je pojavil, počutil kot gospodar položaja in se vedno resno in mirno vedel, smo mu kmalu dali vzdevek »poveljnik«.

Pjetka se je kmalu navadil na ta vzdevek in je ubogal, če si ga tako poklical. Če pa je kdo le preveč bril norce iz njega, ga je Pjetka premeril s predirnimi pogledom svojih temnomodrih oči, jel jezno striči z ušesi in ga obrizgal s slino.

Zanimiv je bil Pjetkov odnos do slonov, v bližini katerih se je kar naprej smukal. Te velike, dobrodrušne živali se niso razjezile nad »poveljnikom« niti takrat, če

Vsako uro 4000 ljudi več na svetu

NAJNOVEJSI PODATKI O PREBIVALSTVU SVETA

Nedavno je Organizacija združenih narodov objavila v svojem »Demografskem letopisu« najnovejše podatke o prebivalstvu sveta. Po teh podatkih je živel konec leta 1954 na Zemlji okrog 2 milijardi 652 milijonov ljudi.

Največje mesto na svetu je predmestje nad 12 milijonov New York, ki šteje skupaj s 300.000 prebivalcev. Takoj za njim je London z 8 milijoni 300.000 ljudi. Tretje največje mesto je Moskva, ki ima 7 milijonov prebivalcev, četrto je Tokio s 6 milijoni 300.000, peto Sangaj s 6 milijoni 200.000 in

za njim Pariz s 4 milijoni 800.000 ljudi.

Po številu prebivalstva je največja država na svetu Kitajska, ki je imela konec leta 1954 okrog 600.000.000 prebivalcev. Na drugem mestu je Indija s 377.000.000, na tretjem pa Sovjetska zveza z 214.000.000 prebivalcev. ZDA šteje 162.000.000 prebivalcev in so po njihovem številu šele na petem mestu.

Po ceni demografskih strokovnjakov je število moških in žensk na svetu približno enako, čeprav so v posameznih deželah oziroma delih sveta v tem pogledu precejšnje razlike. Tako na pr. pride v indijskih mestih, ki štejejo nad 100.000 prebivalcev, na vsakih 100 žensk 127 moških. Na Ceylonu je ta razlika še večja: 173 moških na vsakih 100 žensk. Na Danskem, Sved-

skem in v Angliji pa je narobe: na vsakih 100 žensk pride približno 89 moških.

Po podatkih, ki jih je objavil angleški biolog Julian Huxley, se število vsako leto za 35 svetu poveča vsako leto za 35 milijonov, vsako uro za 4000, vsako sekundo za več kakor enega človeka. S tem prirastkom bi bilo moč vsak dan ustanoviti novo mesto z 90.000 prebivalci. V začetku tega stoletja se je število prebivalstva povečalo vsako leto približno za 1 odstotek, zdaj pa se poveča vsako leto približno za poldrugi odstotek.

Zanimivi so tudi podatki o historijatu naraščanja prebivalstva. Po mišljenju strokovnjakov je pred 6000 leti živel na svetu samo 20 milijonov ljudi. V drugi polovici 17. stoletja naše ere je število prebivalstva sveta naraslo na pol milijarde, sredi 19. stoletja na eno milijardo, v dvajsetih letih tega stoletja pa se je že dvignilo nad dve milijardi. Torej se je to število od 1:1650 dvakrat podvojilo. Za prvo podvojitve sta bili potreb-

Na Zahodu živi več žensk kakor moških, na Vzhodu pa obratno — Če se bo prebivalstvo množilo v sedanjem tempu, bo leta 1980 živel na zemlji okrog 4 milijarde ljudi.

gospodarsko razvitih državah se je mortaliteta tako zmanjšala, da znaša komaj 10 primerov na 1000 prebivalcev (prej 35 do 40). Zato se je povprečna doba življenja precej podaljšala. Sredi minulega stoletja je v zahodnih državah znašala povprečna doba življenja 35 let, zdaj pa znaša okrog 70. Ta doba pa se je povečala tudi v azijskih državah. Tako na pr. je pred tremi desetletji živel prebivalec Indije povprečno 20, zdaj pa živi povprečno 32 let.

V zvezi s tako hitrim naraščanjem števila ljudi izražajo strokovnjaki skrb, kako bo s prehrano. Hkrati pa nakazujejo

V ledu živeče ličinke

Profesor Odell z novozeleandske univerze Otago je odkril na ledeniku Franca Jožefa ličinke neke malo znane muhe, ki žive in se razvijajo v ledeni vodi. Te ličinke je prof. Odell našel celo v ledu. Opazil je celo, da se lepše razvijajo v ledu, kajti ko voda naraste zavoljo poletnega deževja, se njihovo število zmanjša.

Medved pobil tri krave

Pred dnevi je v vasi Pepelari v okolici Zenice medved, ki je prišel z bližnjih planin, pobil tri hudo ranil pa štiri krave.

Stara 112 let, a še nikdar bolna

V vasi Rudnik pri Srbici živi starka Inojka Lazović, ki je dopolnila že 112 let. Še nikdar ni bila bolna. Lazovićeva lahko še zelo dobro opravlja različne posle.

Drobne ZANIMIVOSTI

TIHOTAPCA DIAMANTOV SO ZASACILI

Na letališču pri Yoffu v ZDA so varnostna oblasti našle arretirale avstrijskega državljanja Schreiberja in mu zaplenile 6 vrecic diamantov v vrednosti 210 milijonov frankov. Zaplenjeni diamanti tehtajo 18.210 karatov. Schreiber je nameraval odpotovati iz Monrovia v Pariz. Na letališču pa se je zdel policiji sumljiv, ker je bil preveč nervozen. Policija je opozorila nanj carinike, ki so preiskali njegovo prtljago in našli v njej 6 papirnatih vrecic, polnih diamantov. Schreiber ni hotel odgovoriti na nobeno vprašanje preiskovalnih organov.

POZAR UNICIL LADJO

Na 12.000 tonski norveški tovorni ladji »Avenire« je nastala v pristanišču Terra Cruz eksplozija. Razneslo je ves tovor kemikalij in nastal je požar, ki je vso ladjo uničil.

ČE HOCE BITI OTROK KUJAR

V severnojaponskem mestecu Simokavi na Hokaidu je uničil požar 200 hiš izmed 350 in zahleval tudi človeško življenje. Požar je nastal zato, ker je neki osemletni deček doma v stanovanju prižgal časopisni papir, da bi svojim prijateljem pogrel jed.

SESTKRAT JE RODILA DVOJČKE

Francozinja Gabrielle Fagnot, kleparjeva žena iz neke vasi blizu Dijona, stara 39 let, je že šestkrat rodila dvojčke. Porodila se je leta 1935 in je doslej rodila 15 otrok.

HIJENE IN VOLKOVI V INDIJI

V dveh okrajih indijske države Utah Praded so odnesle hijene in volkovi v zadnjih štirih mesecih kakih 40 otrok. Samo v enem okraju so jih ugrabile v nekaj dneh deset. Na tem področju Indije se je že prejšnjem letu pripetilo, da so volkovi in hijene ugrabile več otrok. Zanimivo je, da so pred nekaj leti našli v džungli otroka, ki se je plazil po vseh štirih in renčal kakor žival. Ugrabila ga je volkulja in ga dojila skupaj s svojimi mladiči. Nesrečnega otroka so odpeljali v bolnišnico, kjer si je počasi opomogel.

Med številnimi racijami in preiskavami so britanski vojaki našli v nakupovalni torbici tudi del vodne napeljave, spremenjen v bombo.

ni dve stoletji, za drugo pa eno samo stoletje. Če se bo prebivalstvo množilo v sedanjem tempu, bo za tretjo njegovo podvojitve potrebnih komaj 60 let, kar pomeni, da bo že l. 1980 živel na svetu okrog 4 milijarde ljudi, torej za 2 milijardi več kakor leta 1920.

V minulosti je bil vsak hiter skok v naraščanju prebivalstva rezultat velikih sprememb in odkritij. V našem stoletju je najodličnejši činitelj v tem pogledu razvoj medicinske vede. V

perspektive rešitve tega vprašanja: treba je povečati obdelovalno površino. Razen tega nakazujejo rešitve tega vprašanja s proizvodnjo sintetičnih živil iz morskih alg.

Po statistiki OZN je že zdaj najmanj dve tretjini ljudi na svetu nedovoljno hranjenih. Potrebni so torej novi viri prehrane, ki naj bi jih bili deležni vsi ljudje na svetu. To pa bo mogoče le tedaj, če bo na svetu prevladalo načelo totalne ekonomske koeksistence.

ZA DOBRO VOLJO

V dobi robotov

»Glejte, kako močne vzmeti imajo naše postelje!«
»Kaj nam to pomaga, ko pa so sobe v novih stanovanjih mnogo prenzkele!«

je iz njihovih jasli vzel kako slaščico. Cez nekaj časa je Pjetka vse cirkuške ljudi osupil z nenavadno dogodivščino. Ko se je predstava začela, je bil po navadi privezan, ker ni nastopal. Nekoč pa so pozabili nanj in Pjetka je izrabil priložnost in debutiral kar sam. Približal se je zavesti, ki je zastirala vhod v areno. V manejši je bilo temno. Od vseh strani so mu udarjali na uho nenavadni šumi, in ker so njega neznan glasovi in vonji vedno vznemirili, je pogumno stopil v areno. Moral je zamižati, kajti obsijal ga je snop svetlobe, hkrati pa je od zgoraj priletelo nanj neko bitje, ki je povzročalo njemu znane šume. »Poveljnik« se je prestrašil in odnesel pete. Kako bi mogel vedeti, da se je predstava ravno začela in da je pošast, ki je kričala planila nanj, bil ravno njegov stari prijatelj pelikan?

Po končani predstavi je dreser poiskal Pjetka, in čeprav je ta brez dovoljenja prišel v cirkuško areno, mu je dal kosček sladkorja in mu čestital za prvi nastop.

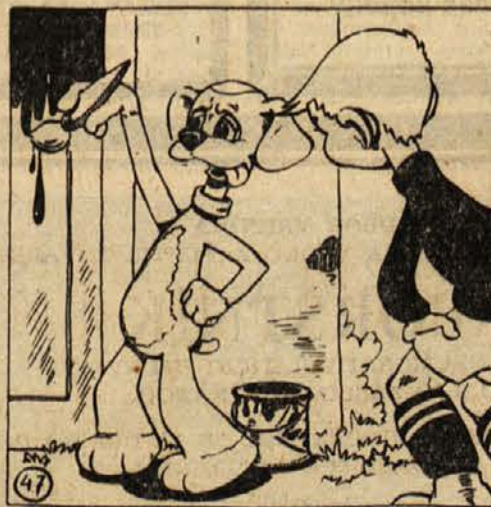
Tako se je privadil Pjetka cirkuškemu življenju.

TRIKOVE dogodivščine

MIRAN SATTLER — FRANC MAVEC

Dnevi so minevali. Družina je bila vesela, ker Trik je lep čas ni nobene zagodel. »Res se je poboljšal,« je rekla pri zajtrku mama Minka, ko je Trik pravkar prinesel drva iz drvarnice. Oče Popo je bil zadovoljen. »Danes menda ne boš šel na ribe. Rad bi videl, da bi prepleksal hišna vrata,« je rekel Triku in mu dal posodo z barvo in velik čopič.

Gor in dol, gor in dol. Triku je Copič kar plesal v rokah. Požvižgaval je in bil zelo zatopljen v delo. Od nekd se je vzel sinko Dinko in hotel tudi sam poskusiti pleskati. »Umazal se boš, oče bo hud,« je vpil Trik nanj. Sinko Dinko pa ga ni poslušal. Kar s prstom je mazal vrata. Trik se je jezen obrnil.

Copič je plesal valček po vratih. »Dinko, prosim te, ubogaj me!« je hitel Trik. Vtem pa so se odprla vrata. Vstopil je oče Popo. Trik tega ni slišal. Preveč je pazil na Dinko, ki je s kazalcem mešal barvo in vpil: »Jaz pa kuham kavo, kuham kavo.« Copič je zaplesal po licih očeta Popa. »Prehitro smo te pohvalili,« je zabrusil Triku in odhitel, da si umije pobarvan